

Projekt

z dnia 4 czerwca 2025 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ ALEKSANDROWA KUJAWSKIEGO**

z dnia ..... 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających przemocy Domowej w Aleksandrowie Kujawskim na lata 2025 - 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465¹⁾) oraz art. 6 ust. 1, ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Aleksandrowie Kujawskim na lata 2025 - 2030 w następstwie czego Program otrzymuje brzmienie jak załącznik do niniejszej uchwały .

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Aleksandrów Kujawski.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2025 r.

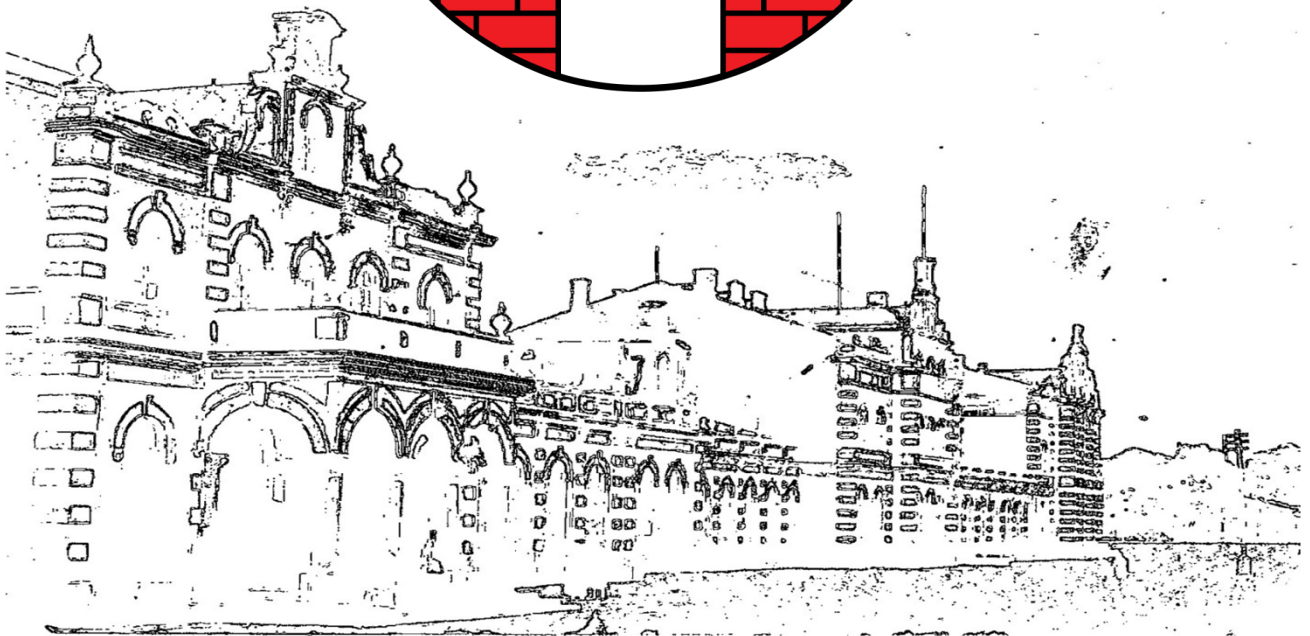
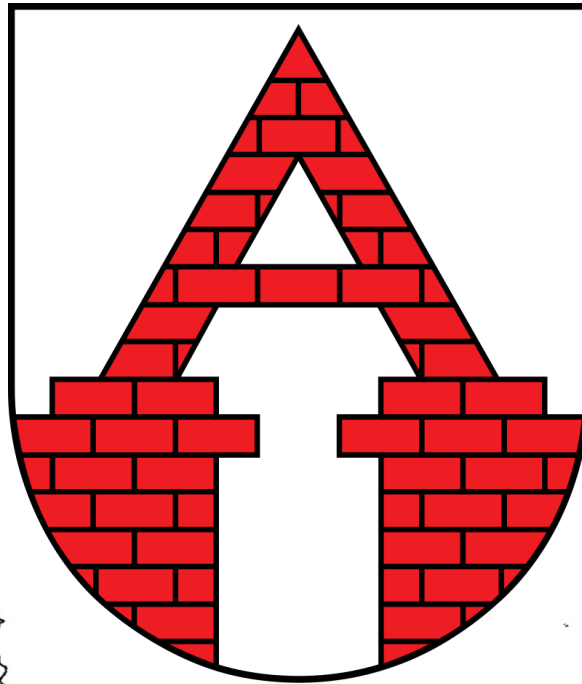
Przewodnicząca Rady
Miejskiej Aleksandrowa
Kujawskiego

Lidia Kulpa

---

¹⁾ Zmiany ustawy ogłoszone zostały w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1907 i 1940

**Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony
Osób Doznających Przemocy Domowej
w Aleksandrowie Kujawskim na lata 2025-2030**

Powiat Aleksandrowski Województwo Kujawsko-Pomorskie

Aleksandrów Kujawski 2025

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Podstawy prawne	6
III.	Przemoc Domowa	8
IV.	Diagnoza sytuacji społecznej	12
1.	Charakterystyka ogólna miasta	12
2.	Demografia	13
V.	Skala problemu przemocy domowej.....	15
1.	Analiza danych sprawozdawczych z realizacji Programu w latach poprzednich.....	15
2.	Stan zasobów	39
3.	Potencjał w sferze zasobów ludzkich	39
4.	Wnioski	39
VI.	Założenia programowe	51
VII.	Cele Programu	52
VIII.	Zadania do realizacji.....	52
IX.	Monitorowanie i Sprawozdawczość.....	67
X.	Środki Finansowe na realizację programu	67
XI.	Zakończenie	67
	Spis rysunków	69
	Spis tabel.....	69
	Spis wykresów	69

I. Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 oraz art. 71 wskazuje, że instytucja rodziny powinna być objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Przepis art. 33 Konstytucji wskazuje ponadto, że kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, zaś zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Niewątpliwie szczególną ochroną i troską powinny zostać objęte małoletnie dzieci, które same nie są w stanie chronić się przed zagrożeniami – płynącymi zarówno ze strony członków najbliższej rodziny, a także z zewnątrz. Organy Państwa powinny skierować swoje działania na ochronę i zapewnienie bezpieczeństwa właśnie w takich sytuacjach. Nie można także pomijać sytuacji osób starszych i nieporadnych, które także powinny zostać objęte działaniami prewencyjnymi i ochronnymi.

Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych.

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej należy do zadań gminy i powiatu na zasadach określonych m.in. w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Powyższy akt prawny określa szczegółowo zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej; zasady postępowania wobec osób doświadczających przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w ust. 1 pkt 1 ppkt 1 przez przemoc domową należy rozumieć: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;

- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Żaden człowiek nie powinien i nie może być narażony na przemoc ze strony osób najbliższych. Dlatego też kwestia ta stanowi ogromne wyzwanie dla służb i instytucji zainteresowanych losem osób zagrożonych przemocą lub już jej doznających oraz zaspokojeniem potrzeb i praw tych osób. Duże znaczenie w przypadku zagrożenia przemocą mają przede wszystkim działania profilaktyczne, które zaszczerpione odpowiednio wcześniej dają szansę na uniknięcie głębokiego kryzysu w rodzinie.

Już sama definicja przemocy domowej świadczy o tym, że procedura powinna mieć zastosowanie nie tylko w formie reagowania na przemoc, która już się dzieje, ale ma mieć także charakter prewencyjny - ma zapobiegać zjawisku przemocy i powinna być wdrażana jak najwcześniejszym etapie, już na etapie stwierdzenia zagrożenia wystąpienia przemocy domowej. Służby i instytucje zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy powinny swoje działania wdrożyć już na etapie wystąpienia zagrożenia stosowania przemocy, bowiem takie działania są najskuteczniejszą ochroną przede wszystkim małoletnich.

Nadrzędnym działaniem są nie tylko oddziaływania profilaktyczne, ale również szybkie rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, a następnie przywrócenie osobom doznającym przemocy zdolności w zakresie godnego i bezpiecznego funkcjonowania w środowisku domowym. Dlatego też zakłada się aktywne włączenie w realizację Programu wszelkich służb mających styczność w codziennej pracy z rodziną. Ważnym elementem rozwoju systemu ochrony i pomocy jest z jednej strony kompleksowe wsparcie osób zagrożonych przemocą, z drugiej zaś reintegracja i praca z osobą stosującą przemoc. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej jest procesem wymagającym czasu, wysiłku, nakładów finansowych, zaangażowania wielu służb, a także zmiany świadomości społecznej oraz zwalczanie bierności świadków przemocy, bowiem w wielu przypadkach to właśnie świadkowie przemocy mają możliwość sygnalizacji zagrożenia i spowodowania działania służb i instytucji. O istotnej roli świadka przemocy stanowi także ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która nowelizacją, która weszła w życie w dniu 22 czerwca 2023 roku, wprowadziła ustawową definicję świadka przemocy, czyli osoby, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej. Mając na uwadze, że przemoc domowa karmi się milczeniem – rola świadka przemocy i wczesnego reagowania na zagrożenia przemocą ma niebagatelne znaczenie.

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona osób doznających i świadków przemocy oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom

z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej i profilaktykę w zakresie zjawiska przemocy domowej oraz edukację wśród mieszkańców Aleksandrowa Kujawskiego.

Odbiorcy Programu

Program skierowany jest do mieszkańców Aleksandrowa Kujawskiego, w tym:

1. Osób zagrożonych przemocą domową.
2. Osób doznających przemocy domowej.
3. Osób stosujących przemoc domową.
4. Świadców przemocy domowej.
5. Podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej, których obszarem działania jest Miasto Aleksandrów Kujawski.

Realizatorzy Programu

Program będzie realizowany przez instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej takie jak:

- Zespół Interdyscyplinarny w Aleksandrowie Kujawskim,
- Urząd Miasta w Aleksandrowie Kujawskim,
- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Aleksandrowie Kujawskim,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim,
- Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim, w tym Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Prokuratura Rejonowa w Aleksandrowie Kujawskim,
- Wydział Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim,
- Straż Miejska w Aleksandrowie Kujawskim,
- Placówki oświatowe, w tym poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- Placówki ochrony zdrowia,
- Organizacje pozarządowe, ośrodki dla osób pokrzywdzonych przestępstwem,
- Inne podmioty.

Opracowanie Programu poprzedzone zostało rozpoznaniem skali zjawiska przemocy domowej w Aleksandrowie Kujawskim przygotowanym na podstawie danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny, instytucje oraz organizacje w nim skupione na przestrzeni lat 2019-2024 oraz wcześniejszych, w ramach realizacji m.in. Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim, Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz danych opracowanych przez poszczególne instytucje i organizacje działające w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizacja Programu powinna przyczynić się do systematycznego podnoszenia skuteczności działań interwencyjnych oraz pomocowych na rzecz rodzin dotkniętych problemem przemocy, skrócenia czasu realizacji procedury „Niebieskie Karty”, sprawnego i szybkiego dostępu osób doznających przemocy domowej do pomocy specjalistycznej, skutecznej edukacji społecznej i profilaktyki oraz ograniczenia negatywnych skutków zjawiska przemocy domowej, dalszej realizacji działań terapeutycznych i pomocowych dla osób stosujących przemoc, jak również z grup ryzyka, a także dalszego wzrostu świadomości i profesjonalizacji przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Aleksandrowie Kujawskim przygotowano na lata 2025-2030. Zakreślone w nim cele i kierunki działania mają charakter ramowy i mogą podlegać modyfikacjom.

II. Podstawy prawne

1. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809),
2. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17),
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37),
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127, z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424),
7. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145),
9. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266, z późn. zm.),
10. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725),
11. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
12. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1700, z późn. zm.),
13. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
14. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.),
15. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571),

16. Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914),
17. Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722, z późn. zm.),
18. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.),
19. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 107),
20. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.),
21. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, z późn. zm.),
22. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.).
23. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642);
24. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2024-2030 przyjęty Uchwałą Nr 205/2023 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. (Monitor Polski poz. 1232);
25. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026 przyjęty Uchwałą Nr 1/39/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 stycznia 2021 r.;
26. Uchwała Nr XXXI/250/21 Rady Miejskiej Aleksandrowa Kujawskiego z dnia 15 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Aleksandrowa Kujawskiego na lata 2021-2024
27. Uchwała Nr X/75/24 z dnia 18 grudnia 2024 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Aleksandrowa Kujawskiego na 2025 rok

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje pojęcie przemocy domowej, wskazuje również zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Określa też zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec osób stosujących przemoc domową.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

1. opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

1. tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
2. opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
3. opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
4. wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz o ich ukończeniu.

III. Przemoc Domowa

Mówiąc o zjawisku przemocy domowej oraz o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy osobom doznającym przemocy, jak też osobom stosującym przemoc, konieczne jest zdefiniowanie najważniejszych pojęć związanych z tym zagadnieniem. Zawarta w art. 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej definicja określa przemoc domową jako: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Jako osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego,

wobec których jest stosowana przemoc, a także

- i) małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Osobą stosującą przemoc domową jest pełnoletni, który dopuszcza się przemocy domowej wobec wyżej wymienionych.

Świadkiem przemocy domowej jest osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Przemoc domowa może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

1. **Przemoc fizyczna** – w swej czynnej postaci przybiera działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnienie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, duszenie, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni. Forma bierna przemocy fizycznej przejawia się w zakazach mówienia, chodzenia, załatwiania potrzeb fizjologicznych lub zamknięciu osoby doznającej przemocy w areszcie domowym, izolacja od rodziny i znajomych. Nie można zapominać także o przemocy polegającej na zaniechaniu – tj. braku zapewnienia

należnej opieki i wsparcia, co naraża osobę doświadczającą tej formy przemocy na utratę zdrowia lub życia.

2. **Przemoc seksualna** – to zmuszenie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, bez pytania o jej zgodę, jak również w sytuacji, gdy obawia się odmówić sprawcy. Przemocą seksualną jest także takie zachowanie, które narusza sferę intymną innej osoby, np. poprzez niechciany dotyk, komentarz dotyczący sfery intymnej i seksualnej innej osoby. Przymus polega na bezpośrednim użyciu siły fizycznej przez sprawcę, na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu. W przypadku dzieci częściej używa się nazwy dziecko wykorzystywane seksualnie. Określenie to oznacza każdą jednostkę ludzką w wieku bezwzględnej ochrony, którą osoba dojrzała seksualnie naraża na jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, gdzie intencją jest seksualne zaspokojenie osoby dorosłej. W Polsce określono ten wiek na 15 lat. Oznacza to, że każdy kontakt o charakterze seksualnym osoby dorosłej z osobą poniżej 15 roku życia jest wykorzystaniem seksualnym, nawet jeśli dziecko wyraziło zgodę na ten kontakt.
3. **Przemoc ekonomiczna** – działanie mające na celu doprowadzenie do uzależnienia finansowego, niemożność utrzymania osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie, odbieranie zarobionych pieniędzy, rozliczanie z wydatków na rzecz rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokojenie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zmuszanie do zaciągania kredytów bądź pożyczek wbrew woli np. współmałżonka.
4. **Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej** - wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęć lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają.
5. **Zaniedbanie** – zjawisko społeczne, które odnosi się w szczególności do relacji opartej na zależności w szczególności: rodzic - dziecko, opiekun – osoba nieporadna (z uwagi na wiek lub niepełnosprawność). Charakteryzuje je niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizjologicznych i emocjonalnych osoby zależnej oraz brak zapewnienia właściwej uwagi, troski, opieki ze strony osób najbliższych.
6. **Przemoc psychiczna** - to naruszenie godności osobistej. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie. Przemoc psychiczna to również wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii,

pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, ograniczanie snu, itp.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy domowej jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy. W cyklu przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

1. Faza narastającego napięcia – jest to początek cyklu, charakteryzuje się ona wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych.
2. Faza ostrej przemocy – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na osobie najbliższej. W tej fazie najczęściej dochodzi do interwencji, osoby doznające przemocy, pod wpływem silnych emocji spowodowanych doznana krzywdą, decydują się wezwać pomoc, złożyć zawiadomienie na Policję, podjąć inne działania.
3. Faza miodowego miesiąca – jest to faza skruchy ze strony osób stosujących przemoc domową, okazywania żalu, miłości. Stosujący przemoc obiecuje poprawę, deklaruje, że nigdy się to nie powtórzy, jest miły i troskliwy. Wbrew zdrowemu rozsądkowi i wcześniejszym doświadczeniom osoba doznająca przemocy wierzy stosującej przemoc, ponieważ pragnie by to była prawda. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo osoba stosująca przemoc przestaje być miła, napięcie ponownie narasta i faza kończy się powrotem przemocy spowodowanym wzrostem napięcia. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne.

Podstawą do podejmowania działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej jest świadomość, że:

1. Najważniejsze jest zapewnienie bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy i zatrzymanie krzywdzenia, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna. Na tym etapie ważna jest pomoc specjalistów, którzy wyjaśnią zjawisko i wskażą możliwości bezpiecznego wyjścia z sytuacji przemocy.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialna jest osoba ją stosująca.
3. Zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osoby doznającej przemocy, bowiem jest to jeden z objawów doznawanych urazów oraz konsekwencja zjawiska przemocy domowej. Co więcej – niektóre działania osób doznających przemocy dla otoczenia są całkowicie niezrozumiałe, co także jest charakterystyczne dla tego zjawiska – osoba uwięziona w przemoc ma zaburzony odbiór rzeczywistości i nie jest w stanie w sposób właściwy ocenić zagrożenia.
4. Zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osoby doznającej przemocy, bowiem jest to jeden z objawów doznawanych urazów oraz konsekwencja zjawiska przemocy domowej.

IV. Diagnoza sytuacji społecznej

1. Charakterystyka ogólna miasta

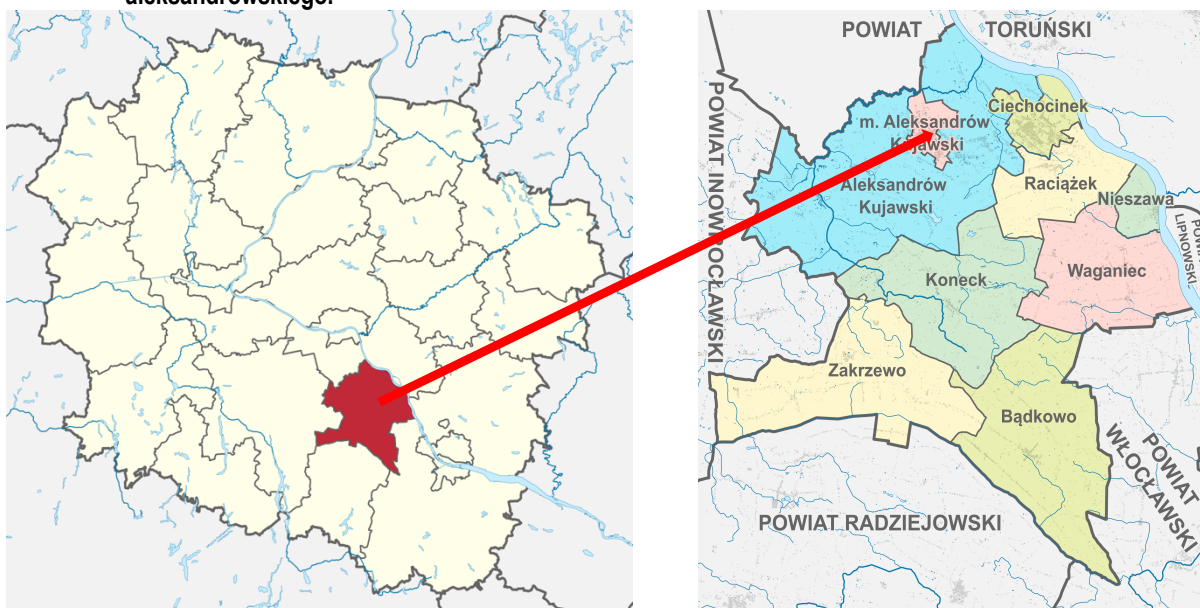
Miasto Aleksandrów Kujawski położone jest w centralnej Polsce na Kujawach, między Toruniem a Włocławkiem. Administracyjnie obszar miasta znajduje się w środkowej części województwa kujawsko-pomorskiego w strefie oddziaływania dużych aglomeracji: warszawskiej, gdańskiej, poznańskiej, łódzkiej. W strukturze użytkowania gruntów przeważają tereny leśne, które zajmują 176 ha oraz tereny zabudowy mieszkaniowej - 172,9 ha. Tereny komunikacyjne zajmują 97,5 ha, zieleń urządzone 60,1 ha, tereny przemysłowe i składy 58,2 ha a tereny upraw polowych 72,9 ha. Przeważają, zatem tereny zainwestowane, jednak duży udział, jak na obszar miejski zajmują tereny zielone. Miasto graniczy z gminą wiejską Aleksandrów Kujawski (powiat aleksandrowski) oraz gminą Wielka Nieszawka (powiat toruński). Jest oddalone o 25 km od Torunia - samorządowej stolicy województwa kujawsko-pomorskiego i 38 km od Włocławka. Na terenie Gminy Wiejskiej - Aleksandrów Kujawski przebiega droga krajowa nr 91 Łódź-Gdańsk oraz autostrada A-1 wraz ze zjazdem, łącząca Półwysep Skandynawski z południem Europy. W pobliżu Aleksandrowa planowana jest budowa zapory wodnej na Wiśle pod Nieszawą. Przez Aleksandrów przebiega także zelektryfikowana linia kolejowa relacji Łódź-Bydgoszcz-Gdańsk.

Bardzo korzystne położenie geograficzno-komunikacyjne Aleksandrowa u zbiegu głównych szlaków drogowych i kolejowych kraju ma istotne znaczenie dla rozwoju miasta. Gospodarczy pejzaż miasta tworzy przede wszystkim silne rzemiosło i dynamicznie rozwijający się handel. W mieście nie ma uciążliwego przemysłu; istniejące zakłady przemysłowe wiążą swą działalność z produkcją rolną. Na terenie miasta działa kilka firm, których wyroby sprzedawane są nie tylko na rynku lokalnym, ale przede wszystkim poza granicami kraju.

Miasto Aleksandrów Kujawski otwarte jest na inwestorów, którzy chcieliby rozpocząć albo rozwinąć swoją działalność na terenie miasta, przyczyniając się jednocześnie do zmniejszenia bezrobocia. Aleksandrów posiada rozbudowaną infrastrukturę techniczną i komunalną (oczyszczalnia ścieków, wysypisko międzygminne, własne ujęcia wody podziemnej o bardzo dobrych parametrach jakościowych).

Rysunek 1 Położenie miasta Aleksandrów Kujawski na tle województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu aleksandrowskiego.

Źródło: Opracowanie własne

2. Demografia

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2023 miasto zamieszkiwały 11 474 osoby, z czego liczba mężczyzn wyniosła 5 427 osób (47,30%), a liczba kobiet 6 047 osoby (52,70%). Na przestrzeni lat 2019-2023 zmniejszyła się liczba mieszkańców o 628 osób, tj. 5,47%. Przez cały okres liczba kobiet przeważała nad liczbą mężczyzn. Spadek liczby ludności dotyczył zarówno mężczyzn (spadek o 328 osób, tj. 5,70%), jak i kobiet (spadek o 300 osób, tj. 4,73%).

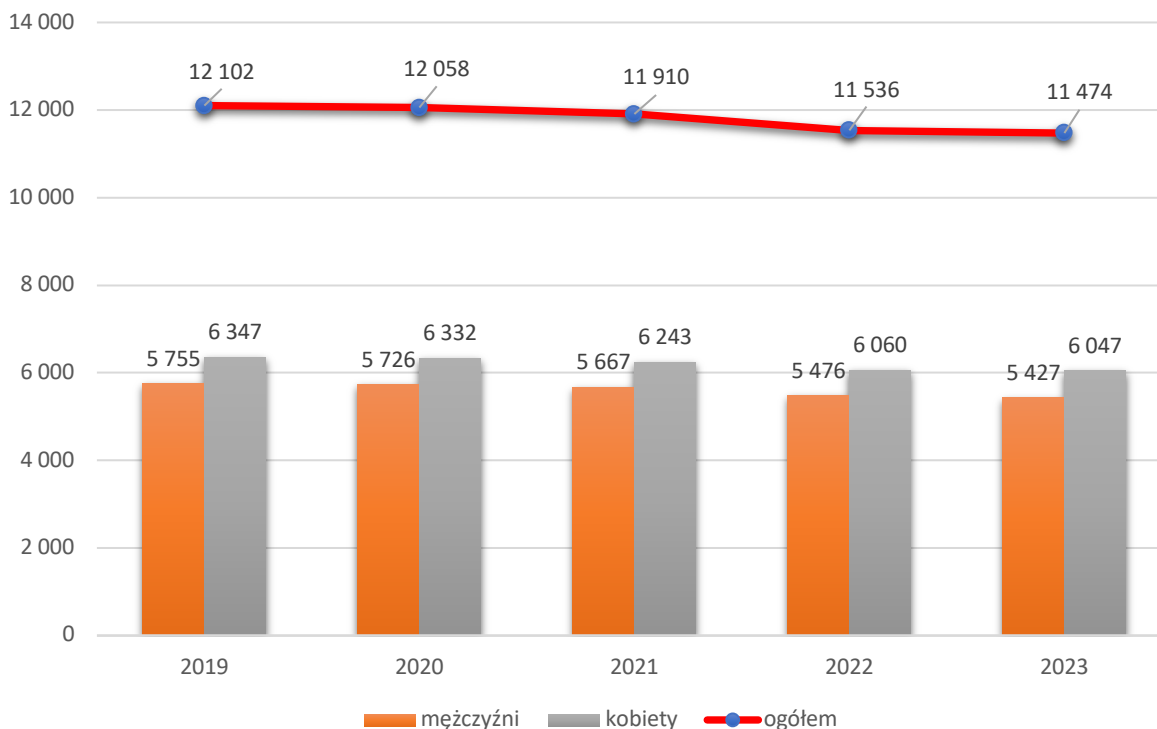
Tabela 1 Liczba ludności miasta Aleksandrów Kujawski w latach 2019 – 2023

Wyszczególnienie	Jednostka	2019	2020	2021	2022	2023
ogółem	osoba	12 102	12 058	11 910	11 536	11 474
mężczyźni		5 755	5 726	5 667	5 476	5 427
kobiety		6 347	6 332	6 243	6 060	6 047

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 1 Liczba ludności (wg płci) miasta Aleksandrów Kujawski w latach 2019-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując sytuację demograficzną w zakresie poszczególnych grup ekonomicznych, na przestrzeni lat 2019-2023 odnotowano:

- spadek wśród ludności w wieku przedprodukcyjnym o 0,78%,
- spadek wśród ludności w wieku produkcyjnym o 10,34%,
- wzrost wśród ludności w wieku poprodukcyjnym o 4,91%.

Tabela 2 Ludność miasta Aleksandrów Kujawski w latach 2019 – 2023 wg grup ekonomicznych

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	2 041	2 077	2 019	2 063	2 025
Ludność w wieku produkcyjnym	7 251	7 117	6 985	6 583	6 501
Ludność w wieku poprodukcyjnym	2 810	2 864	2 906	2 890	2 948

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

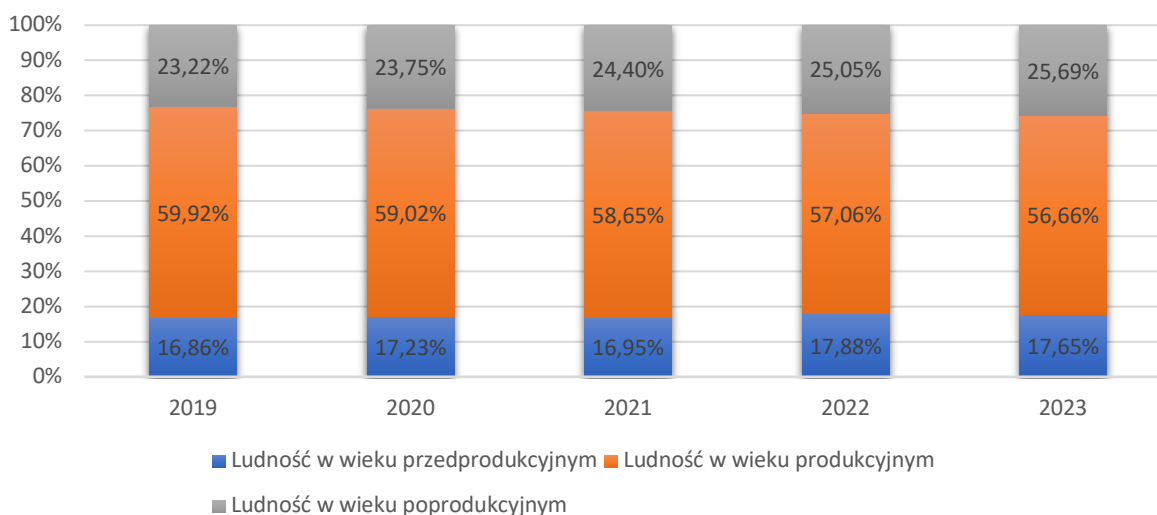
W 2023 r. sytuacja demograficzna przedstawiała się następująco:

- udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem wynosił 17,65%,
- udział ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem wynosił 56,66%,
- udział ludność w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem wynosił 25,69%.

Obserwuje się wzrost udziału liczby osób w wieku poprodukcyjnym, co świadczy negatywnie o sytuacji demograficznej na terenie miasta. Zaobserwować można proces starzenia się społeczeństwa. Wzrost liczby osób starszych wiąże się z koniecznością zaspokojenia rosnących potrzeb tej grupy społeczeństwa, głównie w zakresie opieki społeczno-socjalnej i zdrowotnej.

Wykres 2 Udział poszczególnych grup ekonomicznych miasta Aleksandrów Kujawski w ogólnej liczbie ludności w [%] w latach 2019-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

V. Skala problemu przemocy domowej

1. Analiza danych sprawozdawczych z realizacji Programu w latach poprzednich

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań konieczne jest zdiagnozowanie i stałe monitorowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy domowej. Diagnoza została przeprowadzona na podstawie danych przedstawionych w Sprawozdaniach z realizacji zadań w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Aleksandrowie Kujawskim na lata 2019-2024, Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Jednoznaczne określenie skali przemocy domowej jest trudne, ponieważ instytucje i podmioty, które w swojej działalności mają bezpośredni lub pośredni kontakt z osobami dotkniętymi przemocą domową (organizacje pozarządowe, ośrodki pomocy społecznej, sądy, Policja, prokuratury, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ośrodki wsparcia) stosują różne formy typologii i klasyfikacji gromadzonych danych.

Również ze względu na specyfikę przemocy domowej oszacowanie jej skali nie jest łatwym zadaniem. Trudno jednoznacznie określić liczbę osób doznających przemocy, które w wielu przypadkach nie informują służb pomocowych ani nie składają zawiadomienia o przestępstwie z różnych powodów m.in. obawy przed osobą stosującą przemoc domową, brakiem wiary w możliwość skutecznego działania wymiaru sprawiedliwości, chęci zapomnienia o doznanej krzywdzie, ochrony osoby stosującej przemoc lub osób z nimi związanych przed cierpieniem, wstydu, obawy przed wykluczeniem społecznym i innych czynników. Przedstawione czynniki powstrzymujące przed ujawnieniem przemocy domowej odgrywają szczególną rolę w obliczu czynów popełnianych przez osoby bliskie i znajome. Z tego też względu można przypuszczać, że znaczna liczba przypadków przemocy domowej pozostaje nieujawniona.

Dane statystyczne procedur „Niebieskie Karty” wskazują tendencję malejącą liczby zarejestrowanych przypadków przemocy domowej w Mieście Aleksandrów Kujawski. Od czasu utworzenia w Polsce Zespołów Interdyscyplinarnych oraz obowiązywania przepisów prawnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie (obecnie domowej) tj. od 2012 roku liczba realizowanych w Mieście Aleksandrów Kujawski procedur „Niebieskie Karty” spadła o 40%.

Na przestrzeni lat 2019-2024 liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” oscylowała w przedziale 20-36, odnotowując niewielkie wahania. Ostatni rok charakteryzował się tendencją malejącą, po uprzednim wzroście, odnotowując spadek z 29 do 20 „Niebieskich Kart”.

Przyczyny wskazanych powyżej tendencji upatrywać należy przede wszystkim we wzroście świadomości społecznej odnośnie możliwości zgłaszania problemu przemocy, jak też profesjonalizacji służb zajmujących się wszczynaniem procedury NK, gdyż nakierowane były na to liczne działania oraz projekty realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny i instytucje zaangażowane w problematykę przeciwdziałania przemocy domowej w Aleksandrowie Kujawskim. Liczba procedur NK wydaje się stabilizować, mimo niewielkich odchyleń. Wskazane tendencje obrazuje tabela nr 3 oraz wykres nr 3.

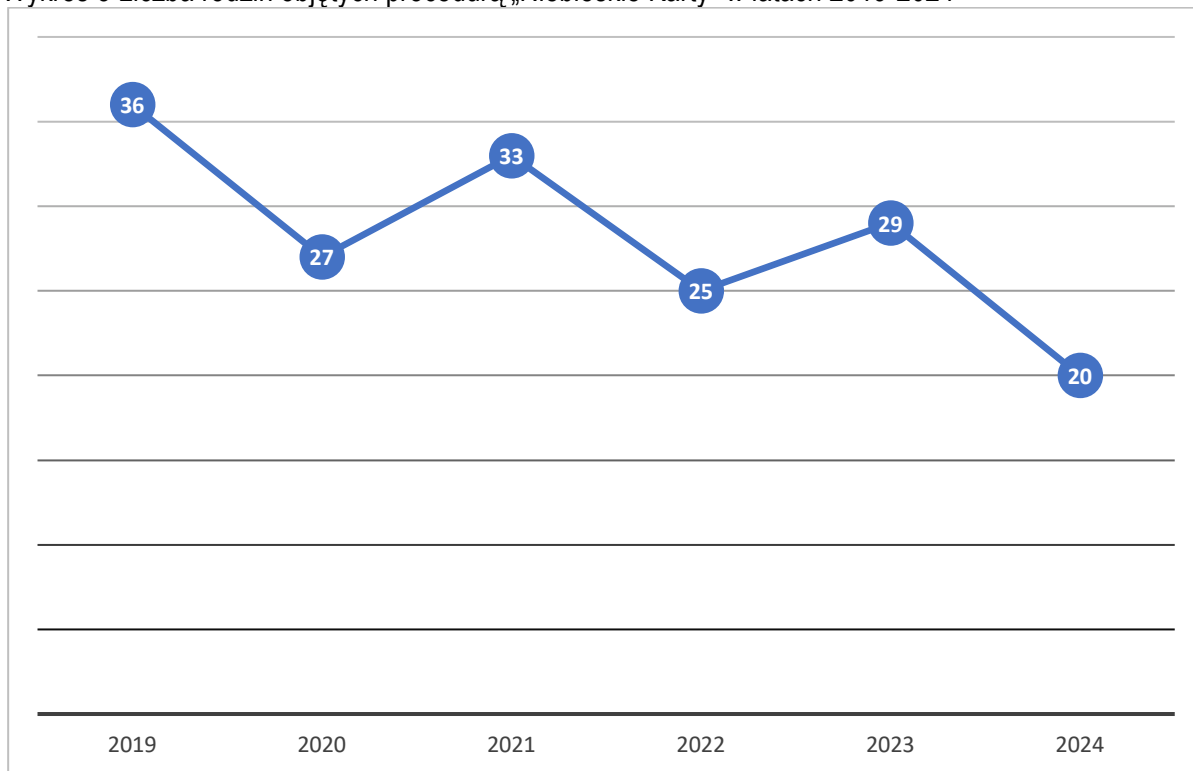
Tabela 3 Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2019-2024

rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ilość	36	27	33	25	29	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Wykres 3 Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2019-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Na przestrzeni ostatnich pięciu lat, tj. od czasu opracowania dotychczas obowiązującego Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim na lata 2021 – 2024 liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” początkowo malała, by w 2021 r. ponownie wzrosnąć o 22 % w stosunku do 2020 r. Odnotowany w 2023r. ponowny wzrost liczby realizowanych procedur „Niebieskie Karty” w dużej mierze związany jest z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która weszła w życie w czerwcu 2023r., zgodnie z którą znacznie rozszerzono katalog osób doznających przemocy domowej. Oprócz osób najbliższych i członków rodziny są to obecnie również obce osoby i ich rodziny, jeśli kiedykolwiek, nawet w odległej przeszłości, były w związku czy relacji uczuciowej, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Ponadto osoby obce, ale zamieszkujące wspólnie i gospodarujące, też kwalifikują się do objęcia procedurą „Niebieskie Karty”. Wszystkie dzieci będące świadkiem przemocy domowej (czyli mieszkające w rodzinie, gdzie dochodzi do przemocy między dorosłymi) od czerwca 2023r. uznawane są za doznające tej przemocy.

Obowiązujące do 28 września 2023r. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. określało, które instytucje mogą wszcząć procedurę „Niebieskie Karty”, tj. Policja, pomoc społeczna, oświata, ochrona zdrowia oraz komisje rozwiązywania problemów alkoholowych. Rozporządzenie Rady

Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” wskazuje jako podmioty wszczynające procedurę NK pracownika socjalnego jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, funkcjonariusza Policji, żołnierza Żandarmerii Wojskowej, pracownika socjalnego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, asystenta rodziny, nauczyciela, osobę wykonującą zawód medyczny, w tym lekarza, pielęgniarkę, położną lub ratownika medycznego, przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz pedagoga, psychologa lub terapeutę, będących przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, a także organizacji pozarządowych.

W analizowanych latach, liczba formularzy Niebieskich Kart A, które wpływały do Zespołu Interdyscyplinarnego ulegała wahaniom jednak zachowany jest trend malejący.

Poniższe dane dotyczą wszystkich NK - A, bez względu na to, czy wszczynały one procedurę, czy były kolejnymi w danej rodzinie. Każdy z formularzy NK - A dokumentował nowe zdarzenie lub zgłoszenie przemocy domowej (np. interwencję Policji, złożenie zawiadomienia o podejrzeniu przestępstwa bądź zgłoszenie do ośrodka pomocy społecznej problemu przemocy, w tym drastycznych zaniedbań względem dzieci).

Tabela 4 Formy przemocy domowej 2019 – 2024

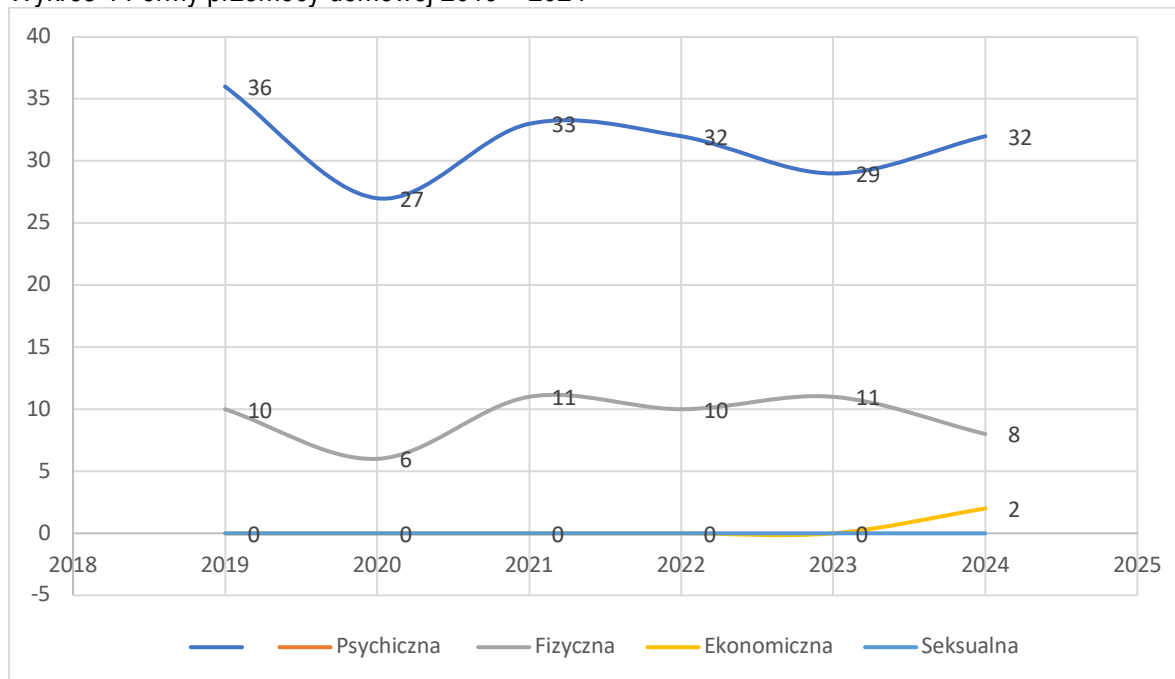
rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Psychiczna	36	27	33	32	29	32
Fizyczna	10	6	11	10	11	8
Ekonomiczna	0	0	0	0	0	2
Seksualna	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Najpowszechniejszą, wciąż utrzymującą się na wysokim poziomie formą krzywdzenia w rodzinie w Mieście Aleksandrów Kujawski jest przemoc psychiczna, występująca niemalże w 100% realizowanych procedur „Niebieskie Karty”. Niepokoi również ciągle duże nasilenie przemocy fizycznej, która utrzymuje się na stałym poziomie, przy jednoczesnym wzroście liczby „Niebieskich Kart” dot. przemocy psychicznej. W przypadku przemocy ekonomicznej niepokojącym faktem jest pojawienie się tej formy przemocy w 2024 roku. Na szczęście przemoc seksualna w Mieście Aleksandrów Kujawski nie występuje.

Wykres 4 Formy przemocy domowej 2019 – 2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Tabela 5 Liczba osób doznających przemocy domowej w latach 2019 – 2024 z podziałem na płeć i wiek

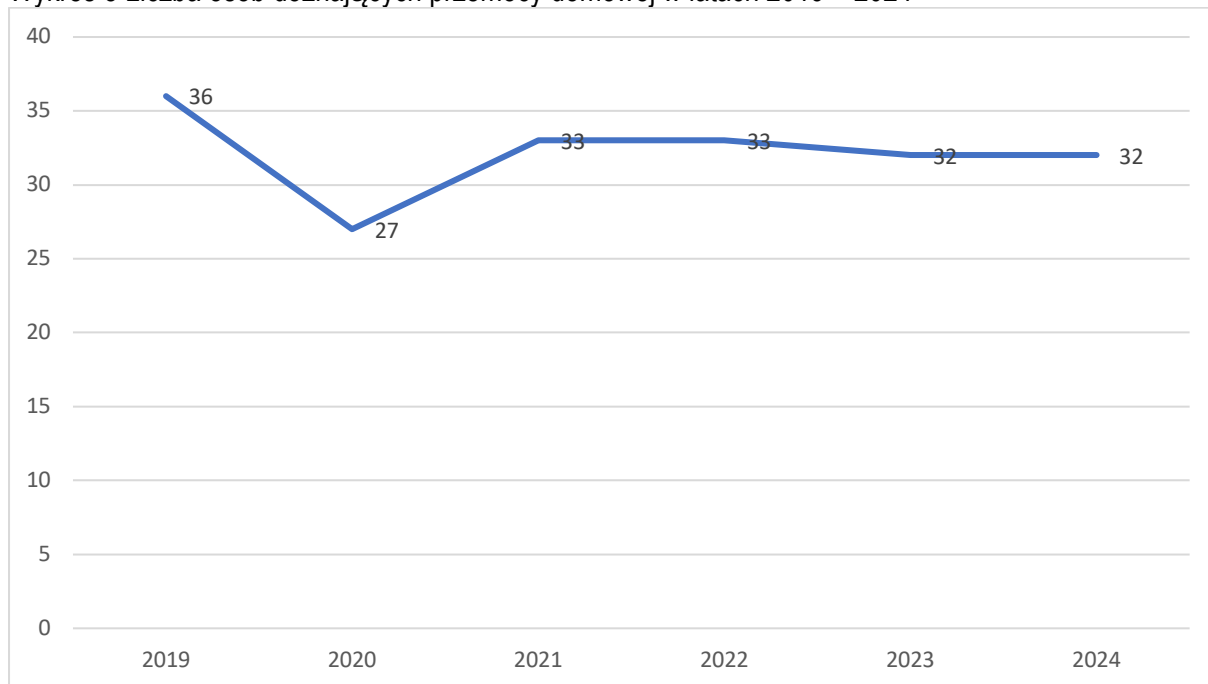
rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Dzieci	0	0	0	0	2	4
Mężczyźni 18 – 65 lat	2	1	3	1	2	2
Kobiety 18 – 65 lat	30	20	27	29	25	22
Seniorzy	4	6	3	3	3	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

W 2024 roku pomocą grup roboczych/diagnostyczno - pomocowych i Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z ujawnieniem przemocy objęto 32 osoby doznające przemocy domowej. Liczba utrzymuje się na stałym poziomie.

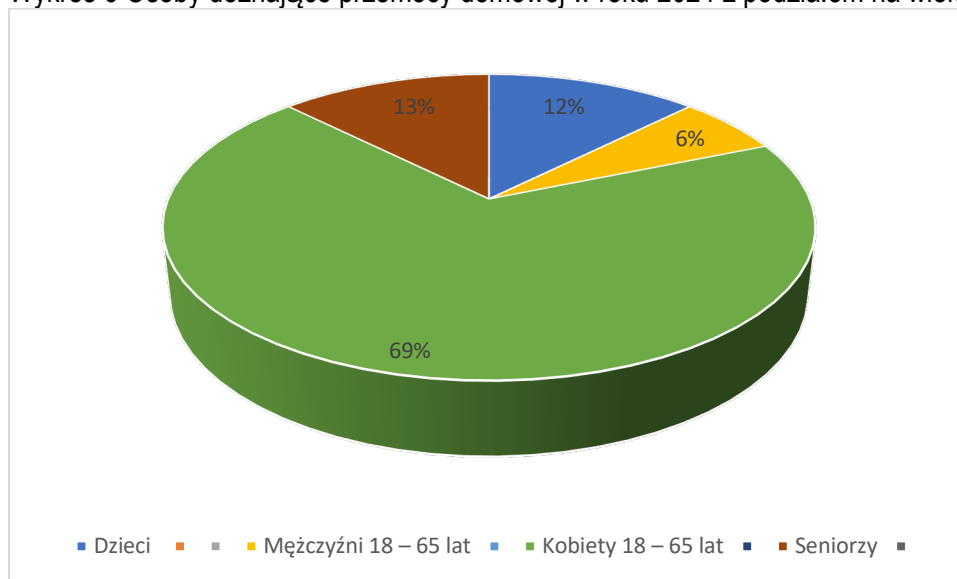
Wykres 5 Liczba osób doznających przemocy domowej w latach 2019 – 2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Analizując kwestię zjawiska przemocy domowej jako przykładu dyskryminacji ze względu na wiek i płeć wskazać należy, że dotyczy ona w największym stopniu kobiet w wieku produkcyjnym (69%), seniorów (13%) oraz dzieci (12%). Na końcu znajdują się mężczyźni do 65 r.ż. (6%). Należy podkreślić, że w 2024r. odnotowano 100% wzrost liczby dzieci doznających przemocy domowej. Wpłynął na to fakt, iż dzieci będące świadkami przemocy wobec osób najbliższych traktowane są obecnie jako doznające przemocy domowej.

Wykres 6 Osoby doznające przemocy domowej w roku 2024 z podziałem na wiek i płeć

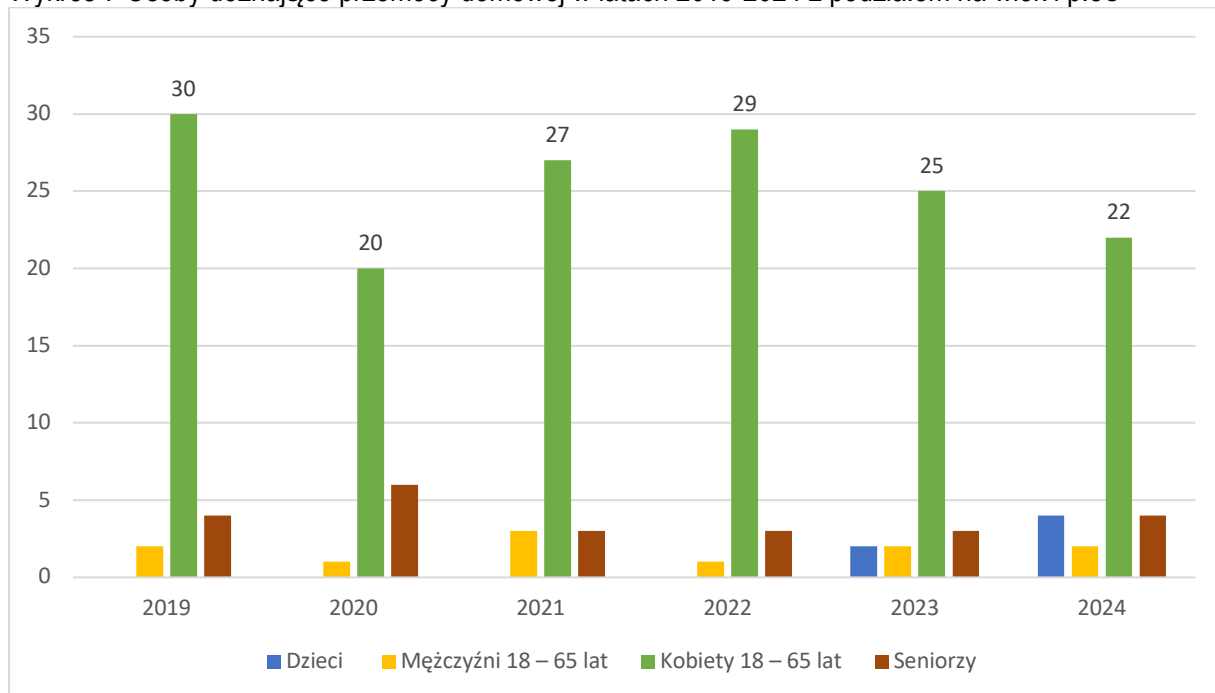

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Procentowy podział przemocy ze względu na płeć i wiek wykazuje podobne tendencje, co w latach ubiegłych. Liczba seniorów doznających na przestrzeni ostatnich lat jest na stałym poziomie, podobnie jak liczba mężczyzn która pozostaje na takim samym poziomie. Znaczący wzrost odnotowuje się w przypadku dzieci natomiast w przypadku kobiet w wieku produkcyjnym od 2019 roku następuje systematyczny spadek.

Wykres 7 Osoby doznające przemocy domowej w latach 2019-2024 z podziałem na wiek i płeć

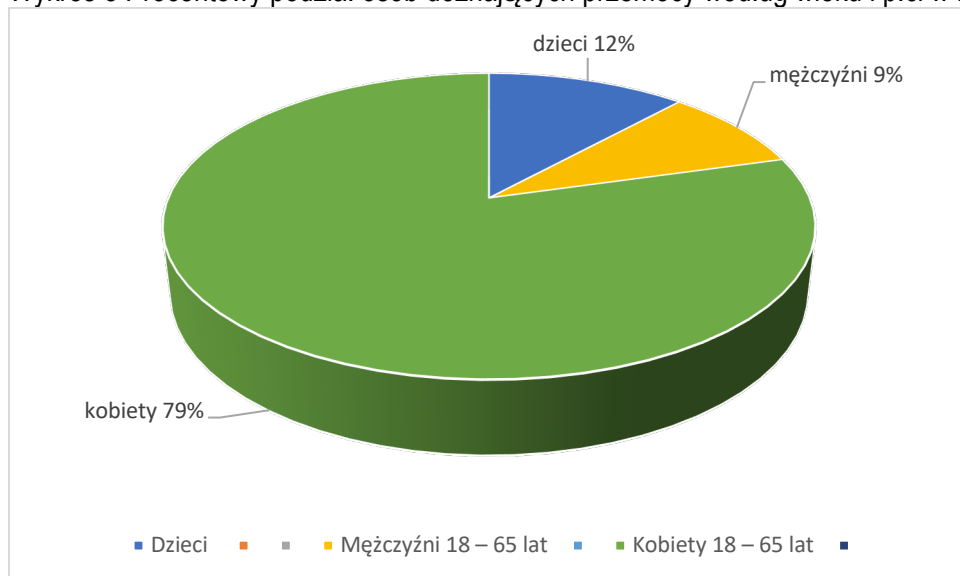

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Analizując z kolei ogólny podział na kobiety/mężczyzn/dzieci, bez odrębnej kategorii seniorów procentowy podział osób doznających przemocy według wieku i płci w roku 2024 przedstawiał się następująco:

Wykres 8 Procentowy podział osób doznających przemocy według wieku i płci w roku 2024.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Z analizy realizowanych przez Zespół Interdyscyplinarny procedur „Niebieskie Karty” wynika, że podobnie jak ilość osób doznających przemocy, liczba osób stosujących przemoc utrzymuje się na stałym poziomie.

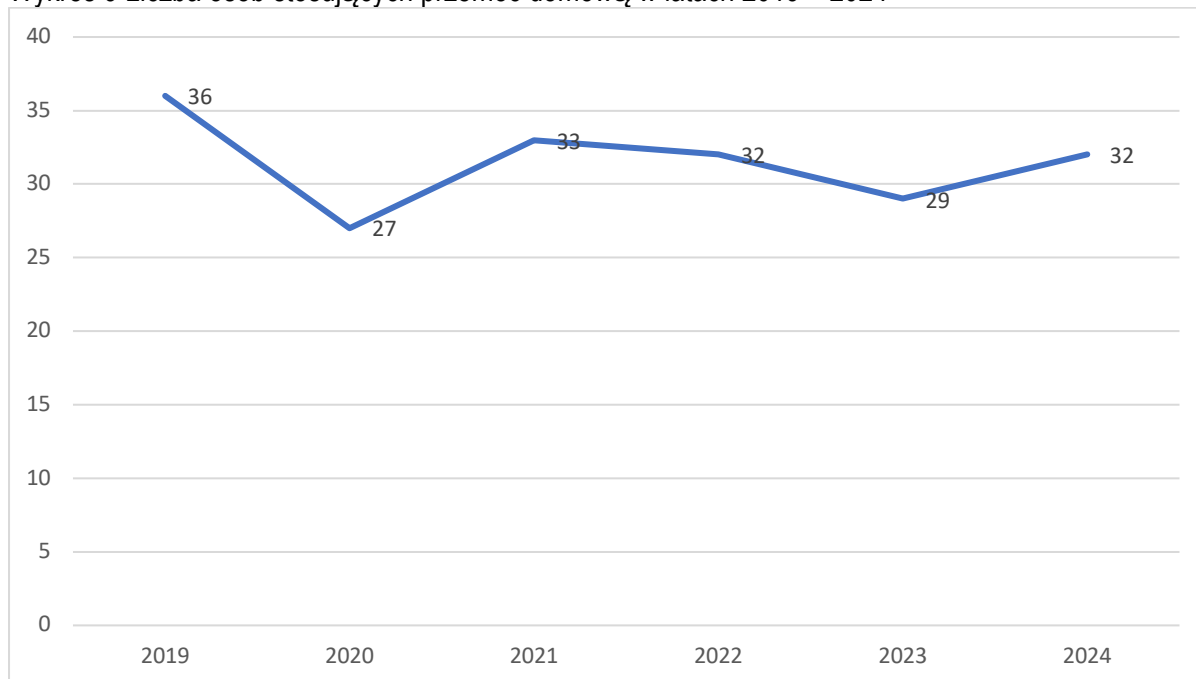
Tabela 6 Liczba osób stosujących przemoc domową w latach 2019 – 2024

rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mężczyźni	32	24	29	30	27	29
Kobiety	4	3	4	2	2	3
Nieletni	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

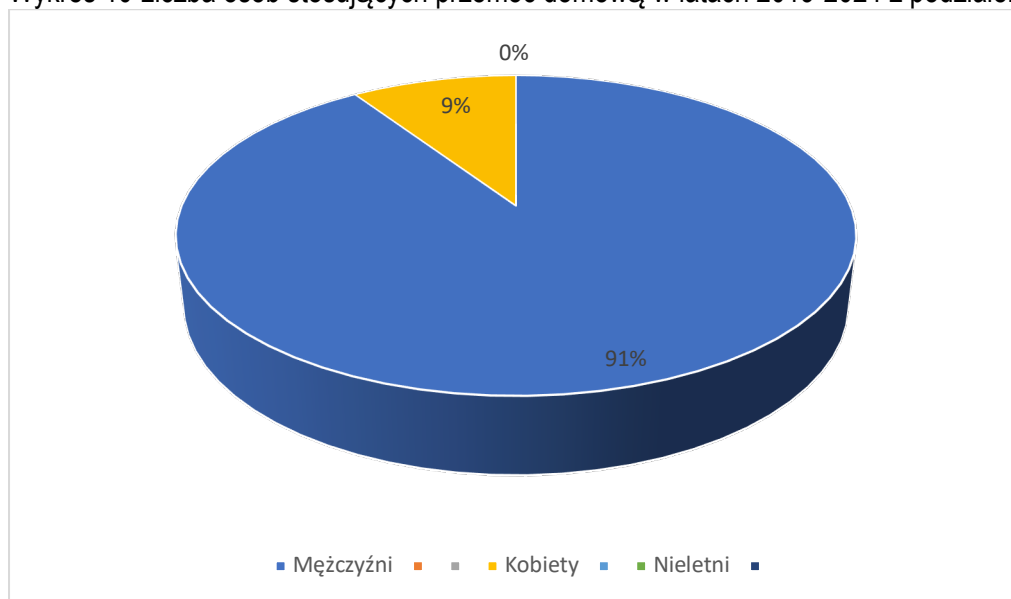
Wykres 9 Liczba osób stosujących przemoc domową w latach 2019 – 2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

W 2024r. podobnie jak w latach ubiegłych w przeważającej większości (91%) osobami stosującymi przemoc byli mężczyźni. Na przestrzeni ostatnich lat nie odnotowano przypadków stosowania przemocy przez osoby małoletnie. Udział procentowy kobiet jako osób stosujących przemoc domową w analizowanym okresie wahał się od 11,1% w roku 2019 do 12,12% w 2021 roku by spaść do 9.36% w roku 2024.

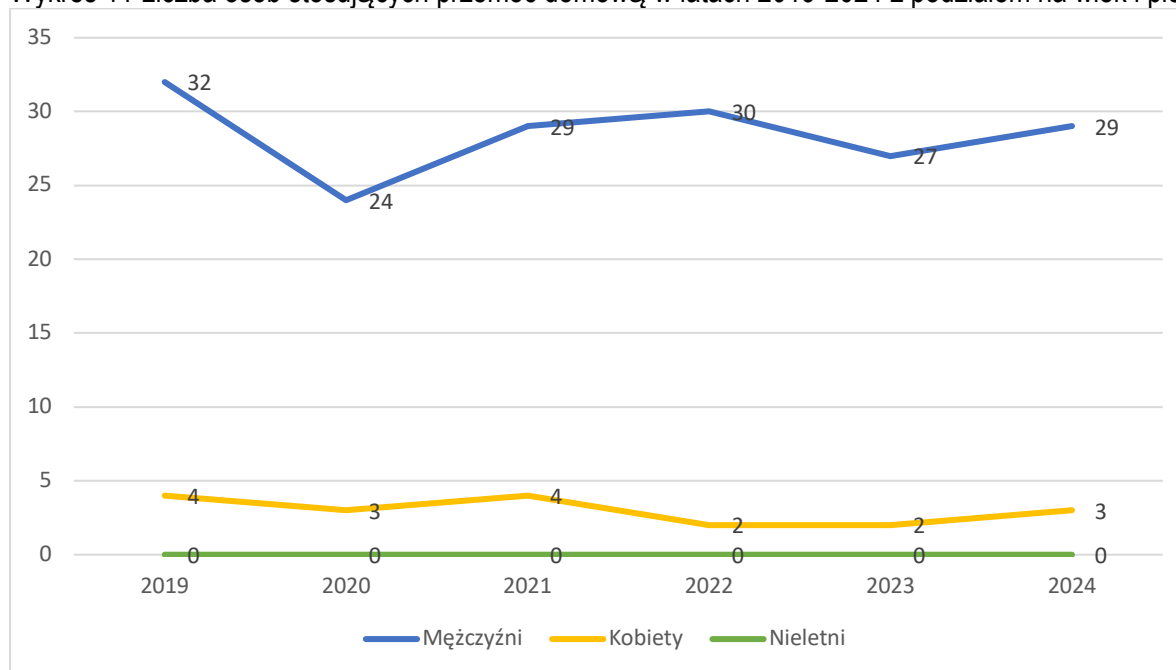
Wykres 10 Liczba osób stosujących przemoc domową w latach 2019-2024 z podziałem na płeć

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Wykres 11 Liczba osób stosujących przemoc domową w latach 2019-2024 z podziałem na wiek i płeć

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Za czynniki najczęściej towarzyszące przemocy domowej, uważane przez niektórych nawet za jej przyczyny, uznaje się w pierwszej kolejności: nadużywanie alkoholu, używanie narkotyków i penalizację. Z danych będących w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim wynika, iż w ponad połowie procedur „Niebieskie Karty” osoby stosujące przemoc domową miały problem alkoholowy, a spośród nich w 90% byli to mężczyźni nadużywający alkoholu.

W większości przeprowadzonych dotychczas badań podkreśla się związek stosowania przemocy domowej z nadużywaniem alkoholu. Człowiek przestając kontrolować swoje zachowanie, staje się niebezpieczny dla swojego otoczenia, a szczególnie dla najbliższych. Zarówno pijący okazjonalnie jak i ci, którzy są nałogowymi alkoholikami, dopuszczają się min. upokarzania, bicia, molestowania seksualnego. Dzieciom uniemożliwia to prawidłowy rozwój, zaczynają mylnie oceniać świat i błędnie stawiać najważniejsze wartości. Dodatkowym problemem staje się poczucie wstydu, szczególnie przed znajomymi czy sąsiadami. Wiele badań, które zostały przeprowadzone na temat przyczyn stosowania przemocy pokazuje, że to właśnie alkohol ma istotny wpływ na przemoc domową.

W celu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w poszczególnych rodzinach dotkniętych przemocą oraz rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy do 2023r. powoływane były grupy robocze, które od 2023r. zmieniły nazwę na diagnostyczno - pomocowe. Podejmowały one działania zarówno w stosunku do osób doznających przemocy, jak i osób stosujących przemoc.

Dane wskazują na wzrost zaufania do służb funkcjonujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Udział osób stosujących przemoc domową w spotkaniach z grupami roboczymi/diagnostyczno - pomocowymi obecnie również się zwiększa. Najczęściej osoby stosujące przemoc domową nie identyfikują się z problemem, nie dostrzegają potrzeby zmiany swojej postawy, unikają ingerencji służb w sferę swojej prywatności, nie poczuwają się do odpowiedzialności. W latach 2020-2022 zaobserwowano spadek liczby osób uczestniczących w posiedzeniach grup, co pozostaje niewątpliwie w ścisłym związku z epidemią koronawirusa i ograniczeniem kontaktów. Mimo wciąż niesatysfakcjonującego poziomu zaangażowania osób objętych procedurą NK, obecnie wyraźnie widoczna jest tendencja wzrostowa.

Członkowie grupy roboczej/diagnostyczno - pomocowej wypełniają formularz „Niebieska Karta – C” na posiedzeniu, w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Stanowi ona diagnozę sytuacji oraz plan pomocy rodzinie. W przypadku niestawienia osoby doznającej przemocy NK – C wypełnia się bez jej udziału. Przedmiotowa analiza wskazuje, iż w latach 2019-2024 corocznie odnotowywano podobną ilość diagnoz i planów pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy, co bezsprzecznie związane jest ze stabilizacją realizowanych procedur „Niebieskie Karty”.

„Niebieską Kartę – D” sporządza się w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową. Warunkiem jest zgłoszenie się na posiedzenie grupy diagnostyczno – pomocowej i wyrażenie zgody na odpowiedź na pytania zawarte w formularzu. Zgromadzone dane dowodzą, że „Niebieskie Karty - D” sporządzane są w takiej samej ilości jak „Niebieskie Karty - C”. Oznacza to skuteczne prowadzenie działań wobec obydwu stron w ramach procedury NK.

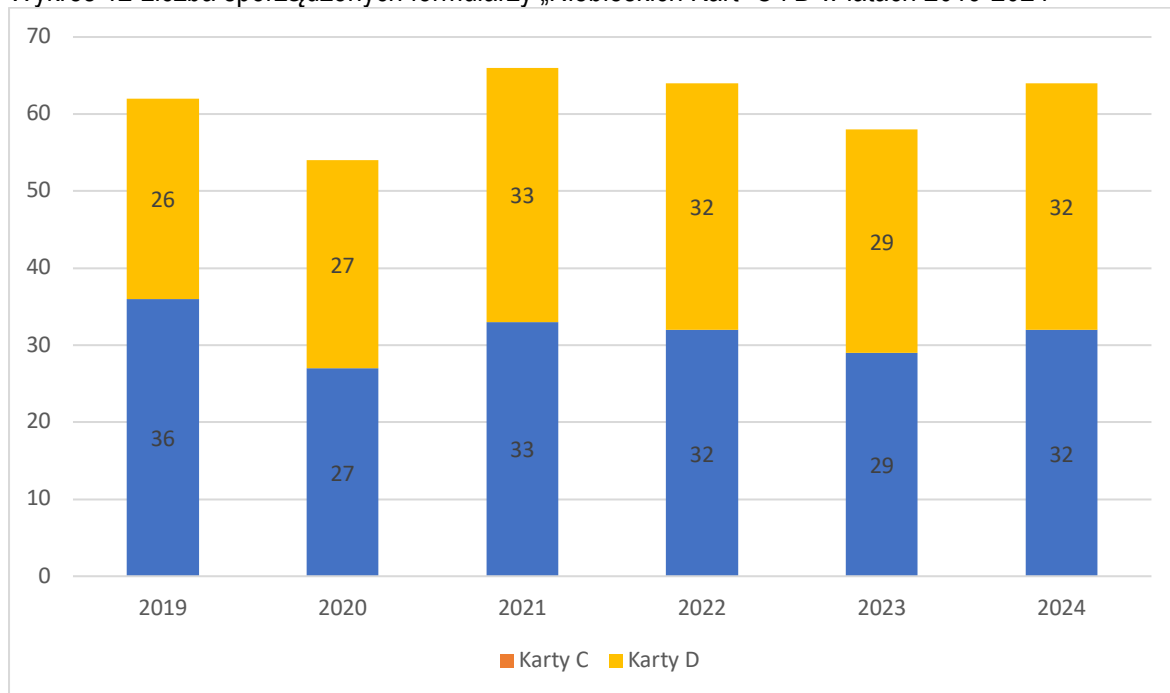
Tabela 7 Liczba sporządzonych formularzy niebieskich kart C i D w latach 2019 – 2024

rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Karty C	36	27	33	32	29	32
Karty D	36	27	33	32	29	32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Wykres 12 Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart” C i D w latach 2019-2024

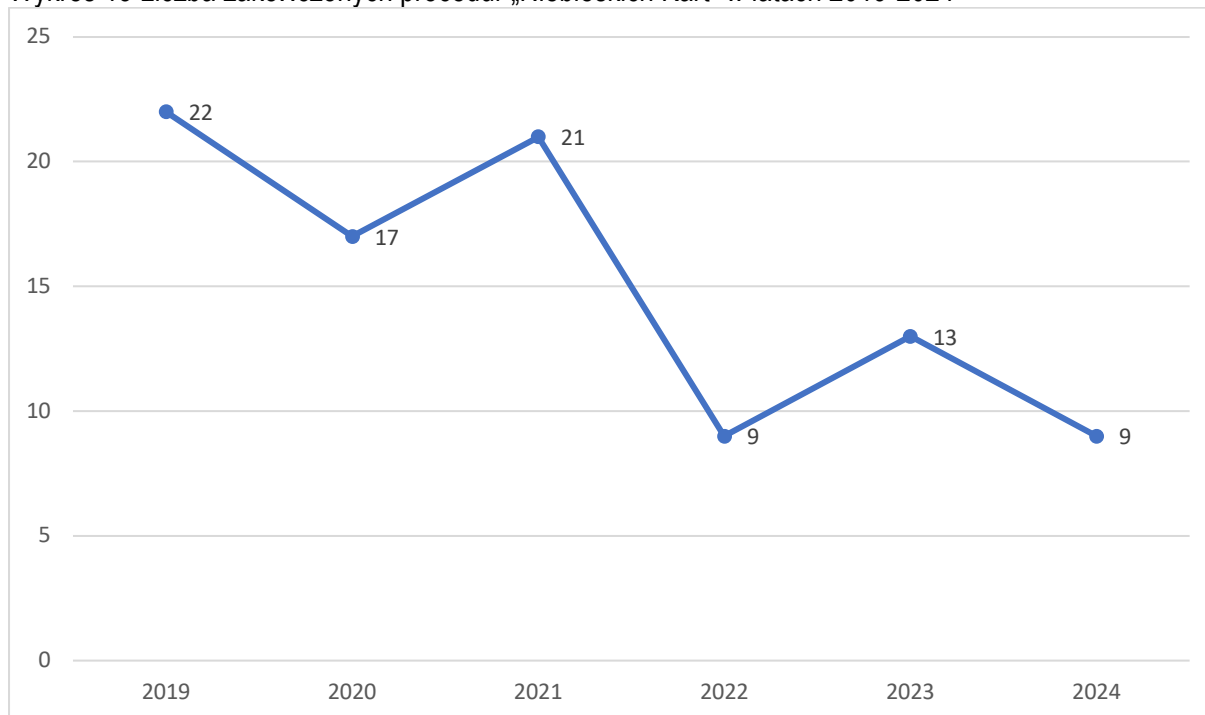

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Poniższy wykres przedstawia liczbę zakończonych procedur „Niebieskich Kart” (NK) w latach 2019-2024. Analiza danych pokazuje zmienność w liczbie zamkniętych spraw dotyczących przemocy domowej w tym okresie. Największa liczba zakończonych procedur wystąpiła w 2019 roku (22), a najmniejsza w latach 2022 i 2024 (po 9). Największy spadek miał miejsce między 2021 a 2022 rokiem, kiedy liczba procedur zmniejszyła się o 57,1%. Największy wzrost zanotowano w 2021 roku względem 2020 roku (+23,5%). Po gwałtownym spadku w 2022 roku nastąpił chwilowy wzrost w 2023 roku, ale w 2024 roku ponownie osiągnięto niski poziom z 2022 roku. Dane sugerują niestabilność w liczbie zakończonych procedur NK. Początkowo liczba ta utrzymywała się na względnie wysokim poziomie, ale od 2022 roku nastąpił gwałtowny spadek. Może to wynikać z różnych czynników, takich jak zmiany w polityce społecznej, dostępność wsparcia dla ofiar przemocy domowej czy zmieniająca się liczba zgłoszeń. Warto zwrócić uwagę na to, co wpłynęło na tak duże wahania w kolejnych latach.

Wykres 13 Liczba zakończonych procedur „Niebieskich Kart” w latach 2019-2024

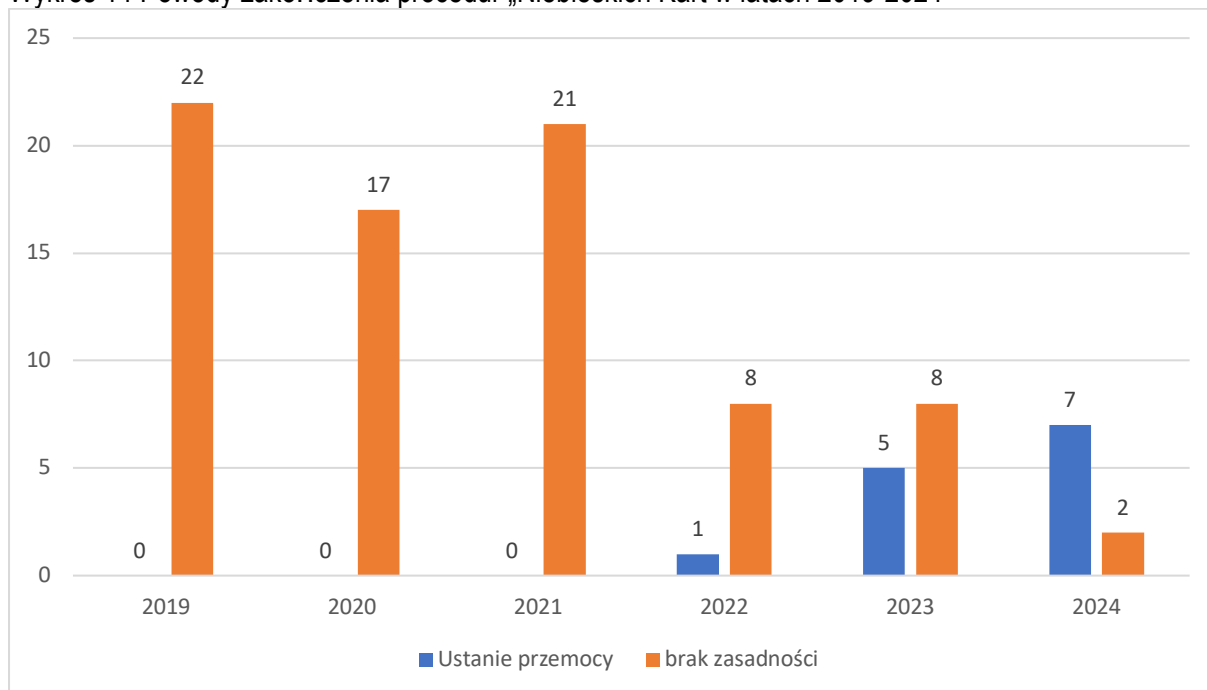

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Procedury „Niebieskie Karty” zakańczane są z powodu ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy, a także w wyniku podjęcia rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania dalszych działań. Analiza lat 2019-2024 pokazuje znaczące zmiany w trendach dotyczących powodów zakończenia procedur, co może wskazywać na ewolucję systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Lata 2019-2021 to we wszystkich przypadkach zakończenie procedury wynikało z braku zasadności (100% przypadków). W 2022 roku pojawia się pierwszy przypadek zakończenia procedury z powodu ustania przemocy (1 na 9 przypadków, czyli 11,1%). W 2023 roku następuje znaczący wzrost przypadków ustania przemocy – 38,5% wszystkich zakończonych procedur (5 na 13). Po raz pierwszy w 2024 roku większość zakończonych procedur (77,8%) wynika z ustania przemocy, a liczba procedur zamkniętych z powodu braku zasadności spada do zaledwie 22,2%. Zmienia się sposób zakończenia procedur „Niebieskich Kart” – coraz częściej procedury zamykane są z powodu rzeczywistego ustania przemocy, a nie z powodu braku zasadności. System interwencji może być skuteczniejszy – wzrost przypadków zakończenia z powodu ustania przemocy sugeruje, że wsparcie dla ofiar i działania przeciwdziałające przemocy zaczynają przynosić lepsze efekty. Potrzebne są dalsze analizy – warto monitorować, czy wzrost przypadków ustania przemocy oznacza rzeczywistą poprawę sytuacji ofiar, czy tylko zmianę sposobu klasyfikowania zakończonych procedur. Dane te pokazują, że system „Niebieskich Kart” ewoluje, a podejście do przeciwdziałania przemocy domowej staje się bardziej skoncentrowane na jej faktycznym eliminowaniu.

Wykres 14 Powody zakończenia procedur „Niebieskich Kart” w latach 2019-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Komenda Powiatowa Policji podejmuje szereg działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej oraz ochronę jej ofiar. Funkcjonariusze sporządzają wnioski do Sądu Rodzinnego oraz ujawniają osoby, wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy.

W ramach przeciwdziałania przemocy domowej policja prowadzi czynności takie jak docieranie do ofiar i rozpoznanie ich sytuacji rodzinnej, diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych w celu wyeliminowania tego zjawiska. Funkcjonariusze inicjują interwencje w przypadkach przemocy domowej, a także rozpowszechniają informacje o dostępnych instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania pomocy.

Dodatkowo podejmowane są działania wobec osób stosujących przemoc domową, mające na celu ich resocjalizację i zapobieganie dalszym aktom agresji. Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim ściśle współpracują z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej (MOPS), Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Sądem Rodzinnym, co pozwala na skuteczniejsze przeciwdziałanie przemocy i wsparcie osób dotkniętych tym problemem.

Na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim przedstawiono poniżej liczby wszczętych postępowań z art. 207 k.k. oraz liczby izolacji osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej.

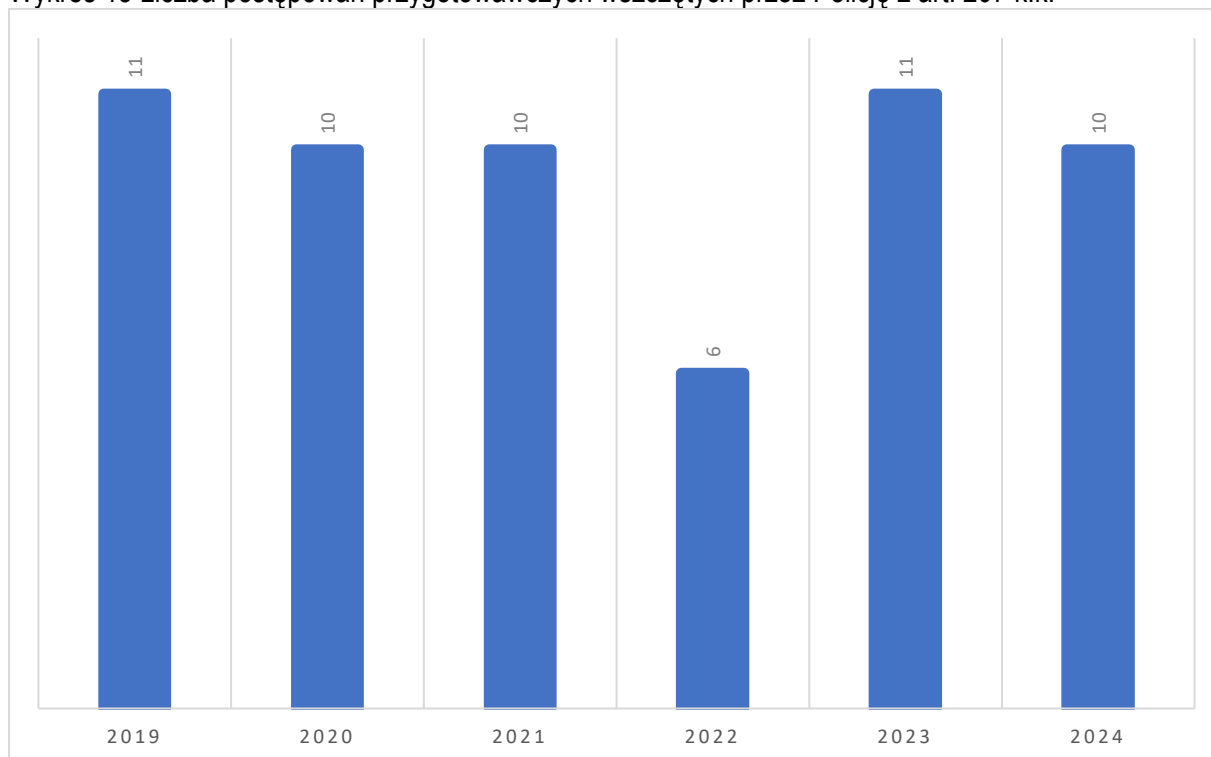

Tabela 8 Liczba postępowań przygotowawczych wszczętych przez Policję z art. 207 k.k. w latach 2019-2024

rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba postępowań przygotowawczych	11	10	10	6	11	10

Źródło: Opracowanie własne Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim

Wykres 15 Liczba postępowań przygotowawczych wszczętych przez Policję z art. 207 k.k.

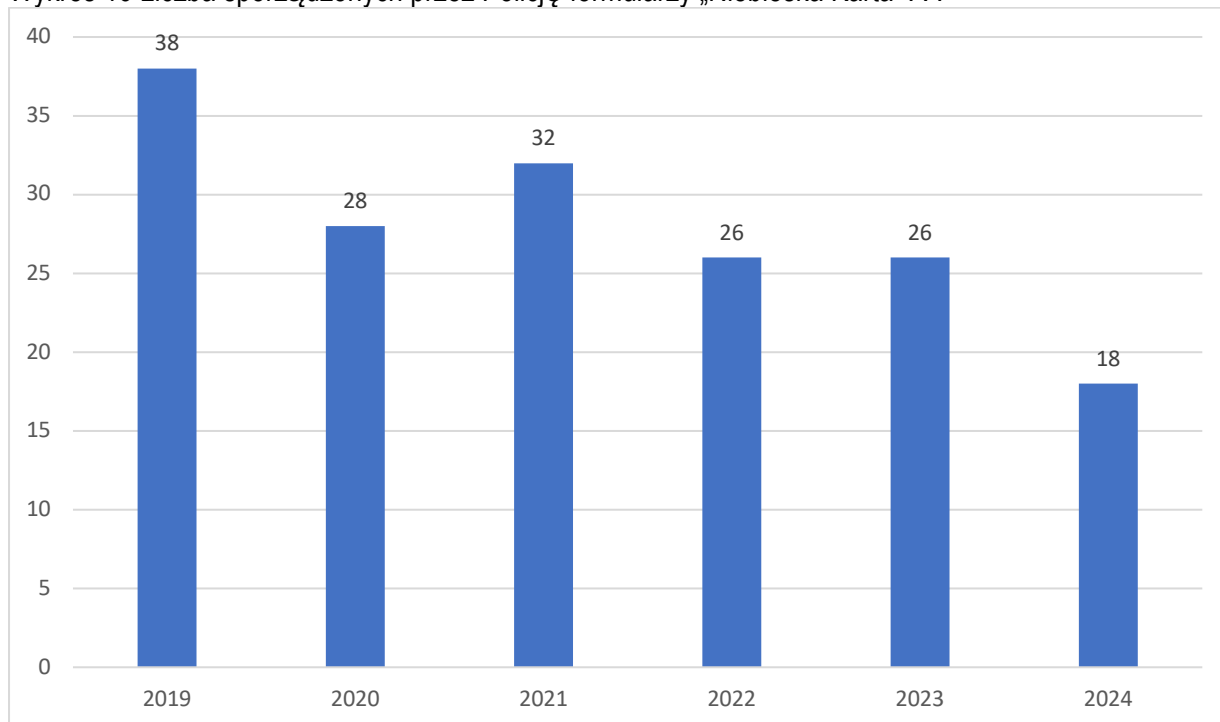

Źródło: Opracowanie własne Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim

Na podstawie zaprezentowanych powyżej danych należy stwierdzić, iż liczba wszczętych postępowań w kierunku art. 207 k.k. prowadzonych w Komendzie Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim od 2019 roku do 2024 roku utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Największy spadek wszczętych postępowań przygotowawczych z art. 207 k.k. miał miejsce w roku 2022 – 6. Największą liczbę wszczętych postępowań przygotowawczych z art. 207 k.k. odnotowano w roku 2019 oraz w 2023r. – 11.

Wykres 16 Liczba sporządzonych przez Policję formularzy „Niebieska Karta- A”.

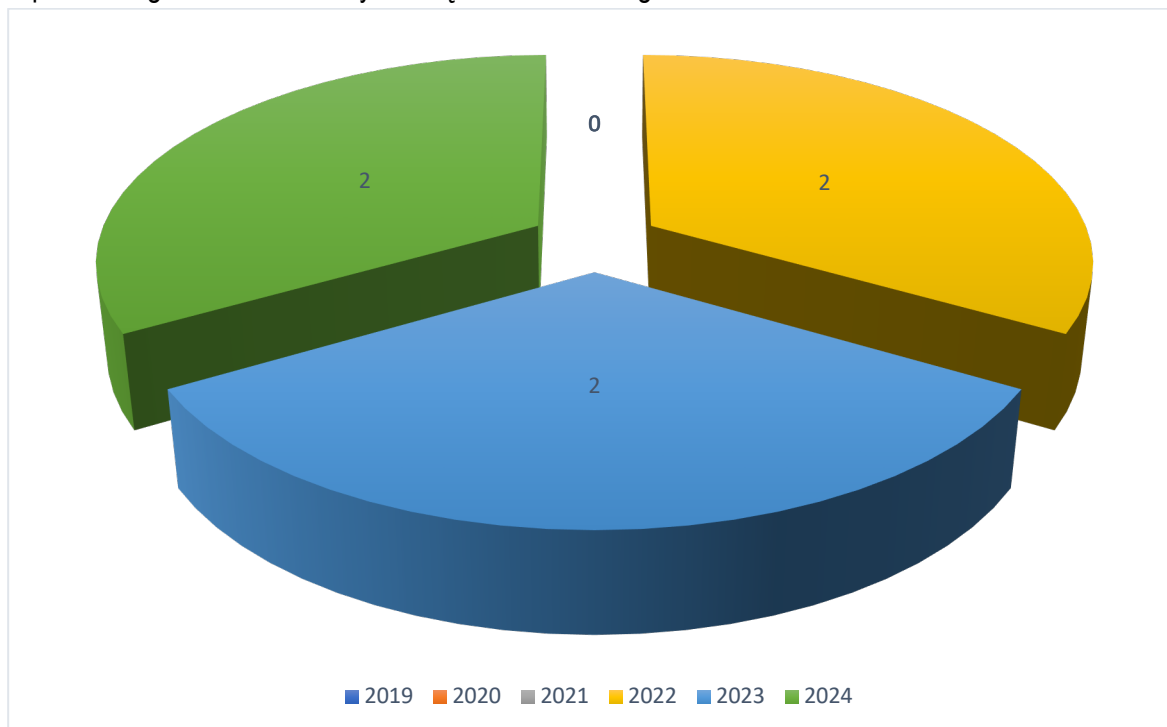

Źródło: Opracowanie własne Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim

Na podstawie powyższych danych należy stwierdzić, że najniższą liczbę sporządzanych przez Policję formularzy „Niebieska Karta – A” odnotowano w roku 2024 - było to 18 formularzy. W roku 2019 sporządzanych przez Policję formularzy „Niebieska Karta – A” było znacząco więcej, bo 38 formularzy. W latach kolejnych następował spadek sporządzanych przez Policję „Niebieskich Kart - A”, który utrzymywał się od roku 2020 względem kolejnych lat na zbliżonym poziomie.

Wykres 17 Liczba wydanych przez Policję nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na wyrażoną w metrach odległość

Źródło: Opracowanie własne Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim

W dniu 30 listopada 2020 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 listopada 2020 roku w sprawie wydawania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (Dz. U. z 2020r poz. 2105). Od listopada 2020 roku do grudnia 2020 roku nie zostały wydane przez Policję nakazy natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazy zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na wyrażoną w metrach odległość. W roku 2021 było podobnie. Dopiero w 2022 roku nastąpił wzrost wydawanych przez policję środków w postaci 2 nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na wyrażoną w metrach odległość. W 2023 i 2024 roku policjanci wydali również 2 nakazy natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na wyrażoną w metrach odległość.

Od dnia 15 sierpnia 2023 roku w związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 13 stycznia 2023 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023r. poz. 289) policjant obok nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i

jego bezpośredniego otoczenia i zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia ma prawo wydać wobec osoby, która swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu przemocy domowej, stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy domowej:

- zakaz zbliżania się do osoby na wyrażoną w metrach odległość,
- zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej i przebywania na tym terenie.

W badanym okresie nie zostały wydane przez policjantów Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim zakazy zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość, zakazy kontaktowania się z osobą doznającą przemocą domową, zakazy wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej i przebywania na tym terenie.

Na podstawie danych pozyskanych z MOPS w Aleksandrowie Kujawskim przedstawiono poniżej działania aleksandrowskich placówek oświatowych mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej. Rola placówek oświatowych w systemie ochrony dziecka przed krzywdzeniem jest bardzo znacząca i przejawia się w zaangażowaniu nauczycieli, pedagogów i psychologów w działania na rzecz diagnozowania i monitorowania zjawiska przemocy. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń/wychowanek jest ofiarą przemocy szkoła/placówka podejmowała odpowiednie kroki. Działania profilaktyczne i edukacyjne dla dzieci, młodzieży i rodziców.

W placówkach oświatowych, takich jak szkoły i przedszkola, podejmowane są liczne działania profilaktyczne i edukacyjne mające na celu zapobieganie przemocy oraz wspieranie rozwoju emocjonalno-społecznego uczniów. Kluczowym elementem jest diagnozowanie zjawiska przemocy wśród dzieci i młodzieży oraz podejmowanie działań w ramach programów profilaktyczno-wychowawczych.

Ważnym aspektem jest podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości uczniów na temat przyczyn i skutków przemocy, a także rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych. Szkoły zapewniają również opiekę uczniom z rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” oraz podejmują działania na rzecz zwiększenia wrażliwości dzieci i młodzieży na krzywdę innych.

W ramach wsparcia emocjonalnego zarówno uczniów, jak i ich rodziców oraz opiekunów, prowadzone są działania profilaktyczne, takie jak nauka radzenia sobie ze stresem i praca nad asertywnością. Placówki

realizują także politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem oraz organizują zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne.

Istotnym elementem działań profilaktycznych jest pedagogizacja rodziców, zapobieganie agresji i autoagresji oraz organizacja czasu wolnego uczniów w sposób sprzyjający ich wszechstronnemu rozwojowi. Ponadto szkoły i przedszkola angażują dzieci, młodzież oraz ich rodziców w akcje charytatywne, kształtując postawy empatii i odpowiedzialności społecznej.

Z przedstawionego poniżej zestawienia Prokuratury Rejonowej w Aleksandrowie Kujawskim wynika, że we wskazanym okresie ilość postępowań dotyczących przemocy domowej utrzymuje się na zbliżonym poziomie podobnie jak liczba spraw zakończonych aktem oskarżenia.

Tabela 9 Liczba spraw dotyczących przemocy domowej w latach 2019 -2024

rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Wszczęte postępowania	84	79	77	68	62	61
Sprawy zakończone aktem oskarżenia	25	24	28	12	19	20
Wioski w trybie art. 335 § 1 kpk	8	1	0	0	1	0
Wnioski o warunkowe umorzenie postępowania	1	1	0	0	3	0
Sprawy z zastosowaniem tymczasowego aresztowania	0	0	1	2	2	0
Sprawy z zastosowaniem dozoru Policji	1	5	4	1	1	4
Sprawy z zastosowaniem dozoru Policji pod warunkiem opuszczenia lokalu zajmowanego z pokrzywdzonym	0	1	1	0	1	0
Sprawy z zastosowaniem dozoru Policji połączonym z zakazem kontaktowania się z pokrzywdzonym	1	5	4	1	1	4
Sprawy z zastosowaniem nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego pokrzywdzonym	1	2	5	2	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Prokuratury Rejonowej w Aleksandrowie Kujawskim

Analizując dane dotyczące spraw związanych z przemocą domową w latach 2019–2024, można zauważyć kilka istotnych trendów. W 2019 roku było 84 wszczętych postępowań, natomiast w 2024 roku

liczba ta spadła do 61. Widać systematyczny spadek z każdym kolejnym rokiem, co może wynikać z różnych czynników, takich jak zmiany w polityce ścigania, profilaktyka czy zmniejszenie liczby zgłoszeń. Liczba spraw zakończonych aktem oskarżenia nie wykazuje wyraźnego trendu. Najwięcej aktów oskarżenia wniesiono w 2021 roku (28), a najmniej w 2022 roku (12). W 2024 roku liczba ta wynosi 20, co wskazuje na pewną stabilizację. Wnioski w trybie art. 335 § 1 kpk (wniosek o skazanie bez przeprowadzenia rozprawy). Najwięcej takich wniosków było w 2019 roku (8), potem ich liczba spadła praktycznie do zera, co może sugerować zmianę w podejściu prokuratury do tego trybu postępowania. Wnioski o warunkowe umorzenie postępowania pojawiają się sporadycznie – w latach 2022 i 2023 wzrosły do 3, ale w 2024r. znowu spadły do 0. Sprawy z zastosowaniem tymczasowego aresztowania występują rzadko, jednak w latach 2022 i 2023 odnotowano po 2 takie przypadki, co może oznaczać, że w niektórych sytuacjach stosuje się bardziej rygorystyczne środki zapobiegawcze. Sprawy z zastosowaniem dozoru Policji, ich liczba waha się, ale w 2024 roku wzrosła do 4, co może wskazywać na większe wykorzystanie tego środka nadzoru. Sprawy z zastosowaniem nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego z pokrzywdzonym po wzroście w latach 2020–2021 (2 i 5 przypadków), w latach 2022–2023 było ich mniej (2 i 0), a w 2024r. znowu pojawił się 1 taki przypadek.

Widać ogólną tendencję spadkową liczby wszczętych postępowań, co może sugerować skuteczniejsze działania prewencyjne lub zmiany w podejściu do ścigania przemocy domowej. Liczba aktów oskarżenia nie wykazuje wyraźnego trendu, ale w 2022 roku była najniższa. W niektórych latach stosowano bardziej rygorystyczne środki, takie jak tymczasowe aresztowanie czy nakaz opuszczenia lokalu, ale ich liczba nie jest stała. Zastosowanie dozoru Policji i innych środków zapobiegawczych bywa zmienne, ale w 2024 roku ich liczba wzrosła.

W strukturach Sądu Rejonowego w Aleksandrowie Kujawskim funkcjonuje „Przyjazny Pokój Przesłuchań”. Przyjazny pokój przesłuchań to pomieszczenie przeznaczone i specjalnie przystosowane do prowadzenia przesłuchań w warunkach przyjaznych osobie przesłuchiwanej, zapewniających jej możliwie największy komfort i poczucie bezpieczeństwa. Ma to kluczowe znaczenie przy zapobieganiu ponownemu doświadczeniu przez osoby pokrzywdzone lub będące świadkiem przestępstwa stresujących przeżyć. Tego typu pokoje są niezastąpione w przypadku, gdy organy wymiaru sprawiedliwości mają do czynienia z osobami, które mogą być słuchane tylko jeden raz – dziećmi, ale także np. dorosłymi ofiarami przestępstw na tle seksualnym. Przyjazny pokój przesłuchań w Sądzie Rejonowym w Aleksandrowie Kujawskim składa się z dwóch pomieszczeń:

- pokoju przesłuchań, który służy do przeprowadzenia przesłuchania świadka przez sędziego w obecności i z udziałem biegłego psychologa oraz tłumacza, jeżeli został powołany. Pomieszczenie przystosowane jest i umeblowane dla dzieci w różnym przedziale wiekowym.

Wypozażone jest w zabawki, kredki i kartki. W miarę potrzeb wyposażenie pokoju dostosowuje się do przesłuchania osoby dorosłej;

- pokoju technicznego, który wyposażony jest w specjalistyczny sprzęt audiowizualny do rejestracji dźwięku i obrazu z przesłuchania. Pomieszczenie przedzielone jest z pokojem przesłuchań lustrem weneckim.

Pokój przesłuchań jest pomieszczeniem z dwoma otworami okiennymi po lewej stronie. Ściany wymalowano pastelowym kolorem w odcieniu szarym. Na całości podłogi zamontowano miękką niebieską wykładzinę. Po prawej stronie pokoju znajduje się lustro weneckie. W centralnej części pokoju usytuowano owalny stół, kanapę i dwa fotele. Na ścianie przy drzwiach ustawiono regał, który wyposażono w zabawki i materiały do kolorowania oraz piśmienne, odpowiednie do wieku przesłuchiwanego dzieci.

W roku 2019 przeprowadzono 4 czynności procesowe z udziałem małoletnich. Natomiast w 2024 roku przeprowadzono 11 czynności procesowych w „Przyjaznym Pokoju Przesłuchań”. Co stanowi wzrost o 175% w stosunku do 2019 roku

Tabela 10 Liczba osób z którymi przeprowadzono czynności procesowe w tzw. "Przyjaznym Pokoju Przesłuchań" w latach 2019 – 2024

rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba przesłuchań	4	7	9	7	15	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Sądu Rejonowego w Aleksandrowie Kujawskim

Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim w latach 2019-2024 w wydanych orzeczeniach dotyczących przemocy domowej zastosował środki karne wobec osób stosujących przemoc domową. Ponadto Sąd orzekał środki probacyjne m.in. w postaci zobowiązania osób stosujących przemoc domową do: uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym, podjęcia leczenia odwykowego, opuszczenia lokalu wspólnie zajmowanego z pokrzywdzonym oraz powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach i od kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną. Szczegółowe dane dotyczące liczby orzeczonych środków prezentują poniższa tabela.

Tabela 11 Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim - obowiązki probacyjne wynikające z wyroków

Obowiązki probacyjne	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Przeproszenie pokrzywdzonego	0	6	14	0	6	13
Powstrzymywanie się od nadużywania alkoholu	8	9	4	7	8	13
Leczenie odwykowe	1	1	1	2	3	1
Środki odurzające	0	0	0	1	1	1
Uczestnictwo w programie korekcyjno-edukacyjnym	0	0	0	1		1
Uczestnictwo w terapii	0	0	1	3	4	2
Uczestnictwo w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych	1	0	0	0	0	0
Powstrzymywanie się od przebywania w określonych miejscach	0	0	3	0	1	0
Powstrzymywanie się od kontaktowania z pokrzywdzonym	0	3	3	2	2	2
Powstrzymywanie się od zbliżania	0	3	6	3	1	0
Opuszczenie lokalu wspólnie zajmowanego z pokrzywdzonym	0	0	0	0	0	0
Określenie sposobu kontaktu z pokrzywdzonym	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne Sądu Rejonowego w Aleksandrowie Kujawskim

Tabela 12 Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim – środki karne

Środki karne	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, edukacją	0	0	1	0	0	0
Zakaz powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach	0	1	0	0	1	0
Zakaz kontaktowania się z określonymi osobami	2	1	6	2	2	1
Zakaz zbliżania się do określonych osób	3	0	4	4	2	7

Zakaz opuszczania określonego miejsca	0	0	0	0	0	0
Nakaz opuszczenia mieszkania wspólnie zajmowanego z pokrzywdzonym	0	1	1	3	2	0

Źródło: Opracowanie własne Sądu Rejonowego w Aleksandrowie Kujawskim

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmuje się wspieraniem rodzin, głównie poprzez działania Zespołu Motywacyjno-Interwencyjnego oraz bezpośrednie spotkania z osobami uzależnionymi, jak również ich najbliższymi (tj. z matką, żoną lub mężem, a czasami dorosłym już dzieckiem).

W trakcie spotkań z osobami uzależnionymi, organizowanych na wniosek KPP i MOPS, a także z członkami ich rodzin, prowadzone są rozmowy, które pozwalają zrozumieć przyczyny nadużywania alkoholu oraz interwencje policji, MOPS, rodziny czy sąsiadów. Dodatkowo, przeprowadzane są rozmowy telefoniczne z rodziną w celu monitorowania postępów. Osobom dotkniętym problemem alkoholowym, innymi uzależnieniami oraz przemocą domową wskazywane są miejsca, gdzie mogą uzyskać fachowe i specjalistyczne wsparcie. Ponadto, na terenie miasta Aleksandrów Kujawski odbywają się mityngi grup AA.

Informację na temat działań KRPA w Aleksandrowie Kujawskim w zakresie liczby złożonych wniosków oraz środki finansowe wydatkowane na realizację zadań dot. przeciwdziałania przemocy domowej przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 13 Informacja w zakresie działań prowadzonych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba wniosków o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego	1	2	3	3	9	6
Liczba wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego dotyczących osób stosujących przemoc domową	0	0	0	0	0	1
Liczba wniosków skierowanych do sądu.	1	2	3	3	9	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Tabela 14 Środki finansowe Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Aleksandrów Kujawski wydatkowane na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2019-2024

rok	Kwota środków finansowych (zł)
2019	292 545,93
2020	227 924,18
2021	294 140,13
2022	415 595,19
2023	508 778,88
2024	578 603,41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Aleksandrowie Kujawskim

Na podstawie przedstawionych danych dotyczących środków finansowych Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2019–2024 można zauważyć systematyczny wzrost wydatków przeznaczonych na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

W 2019 roku kwota wynosiła 292 545,93 zł, natomiast w kolejnych latach obserwowano pewne wahania – w 2020 roku nastąpił spadek do 227 924,18 zł, ale już w 2021 roku środki wzrosły do 294 140,13 zł. Znaczne zwiększenie finansowania nastąpiło od 2022 roku, kiedy budżet wzrósł do 415 595,19 zł, a w 2023 roku osiągnął 508 778,88 zł. W 2024 roku planowane środki wynoszą 578 603,41 zł, co stanowi największą kwotę w analizowanym okresie.

W porównaniu do roku 2019, finansowanie programu wzrosło o 286 057,48 zł, co oznacza 97,8% wzrostu w ciągu sześciu lat. Największy jednoroczny wzrost nastąpił między 2021 a 2022 rokiem (o 121 455,06 zł) oraz między 2022 a 2023 rokiem (o 93 183,69 zł).

Tendencja wzrostowa środków przeznaczonych na przeciwdziałanie przemocy domowej wskazuje na rosnącą wagę problemu oraz zwiększone zaangażowanie samorządu w jego rozwiązywanie.

2. Stan zasobów

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Aleksandrowie Kujawskim na lata 2025-2030 będzie realizowany w oparciu o sieć instytucji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio przeciwdziałaniem przemocy domowej na terenie Aleksandrowa Kujawskiego, takich jak:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miasta Aleksandrów Kujawski
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim
- Komenda Powiatowa Policji w Aleksandrowie Kujawskim
- Prokuratura Rejonowa w Aleksandrowie Kujawskim
- Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Aleksandrowie Kujawskim
- Placówki ochrony zdrowia
- Placówki oświatowe
- Organizacje pozarządowe

3. Potencjał w sferze zasobów ludzkich

Aleksandrów Kujawski dysponuje wysokim potencjałem w sferze zasobów ludzkich, który stanowi:

- Dobrze przygotowana, doskonaląca się grupa specjalistów udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy, świadkom oraz osobom stosującym przemoc domową;
- Gotowość do współpracy międzyinstytucjonalnej;
- Wzrastająca świadomość co do rangi problemu przemocy domowej u coraz szerszego kręgu przedstawicieli instytucji i służb zajmujących się tym zagadnieniem.

Dlatego umożliwienie dalszego doskonalenia kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom doznającym przemocy domowej powinno zajmować istotne miejsce w zadaniach Programu.

4. Wnioski

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej jest procesem wymagającym czasu, wysiłku, nakładów finansowych, zaangażowania wielu służb, a także zmiany świadomości społecznej. Nadrzędnym działaniem służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej są nie tylko oddziaływania profilaktyczne, ale również szybkie rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, a następnie przywrócenie osobom doznającym przemocy zdolności w zakresie godnego i bezpiecznego funkcjonowania w rodzinie. Dlatego też zakłada się aktywne włączenie w działania wszelkich instytucji i organizacji mających styczność w codziennej pracy z rodziną. Ważnym elementem rozwoju systemu ochrony i pomocy jest z

jednej strony kompleksowe wsparcie osób zagrożonych przemocą, jej doznających lub świadków, z drugiej zaś reintegracja i praca nad osobami stosującymi przemoc.

W związku z przeprowadzoną analizą w obszarze problematyki przemocy domowej w Aleksandrowie Kujawskim oraz biorąc pod uwagę stan zasobów ludzkich i instytucjonalnych, stwierdzono, iż występują następujące czynniki sprzyjające udzielaniu skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy domowej:

1. Aleksandrów Kujawski dysponuje potencjałem instytucjonalnym oraz w sferze zasobów ludzkich. Składa się na to stale doskonaląca się grupa specjalistów udzielających wsparcia osobom doznającym i świadkom przemocy oraz osobom stosującym przemoc, sprawnie funkcjonujący Zespół Interdyscyplinarny, gotowość do współpracy międzyinstytucjonalnej oraz wzrastająca świadomość co do rangi problemu przemocy domowej u coraz szerszego kręgu przedstawicieli instytucji i służb zajmujących się tym zagadnieniem.
2. Dobre kontakty interpersonalne, efektywna współpraca z przedstawicielami wielu instytucji oraz osobista znajomość osób realizujących działania w sytuacji wystąpienia przemocy domowej. Wiąże się z tym szybki i sprawny przepływ informacji, doświadczeń i wiedzy, profesjonalizm w działaniach, wszechstronne rozpoznanie sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” pod kątem diagnozy problemu i wypracowania adekwatnego planu pomocy, bądź podjęcia rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania dalszych działań.
3. Stałe podnoszenie kwalifikacji przez osoby realizujące działania w zakresie przemocy domowej oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
4. Realizacja projektów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i interwencji kryzysowej finansowanych ze środków zewnętrznych, które przyczyniły się do dostosowania istniejącej infrastruktury instytucjonalnej do potrzeb osób dotkniętych przemocą domową, jak również podniesienia świadomości społecznej nt. zjawiska przemocy i oferowanych form pomocy oraz doskonalenia kadr udzielających wsparcia.
5. Systematyczny wzrost świadomości przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej nt. konieczności podejmowania efektywnej współpracy interdyscyplinarnej oraz zakresu przypisanych kompetencji.
6. Skuteczne działania z zakresu edukacji społecznej i profilaktyki przemocy, m. in. Poprzez promowanie pozytywnego wzorca rodziny i wychowania bez przemocy, przekazywanie informacji nt. systemu wsparcia dla osób doznających przemocy domowej i jej świadków, kolportowanie materiałów informacyjnych i ulotek z zakresu przeciwdziałania zjawisku przemocy, w tym obalających stereotypy i definiujących zachowania określane jako przemocowe, a także wskazujących na penalizację przemocy domowej, organizacja warsztatów i programów

podnoszących świadomość oraz lokalnych kampanii informacyjnych, których efektem jest wzrost wrażliwości społecznej na akty przemocy domowej, w tym wobec dzieci i potrzebę reagowania.

7. Organizacja przez jednostki Miasta Aleksandrów Kujawski wydarzeń i działań środowiskowych, mających charakter lokalnych kampanii społecznych, w ramach, których poruszano problematykę przeciwdziałania przemocy domowej.
8. Powszechna znajomość miejsc i osób udzielających wsparcia wśród mieszkańców Miasta Aleksandrów Kujawski, jak też stale wzrastające zaufanie do instytucji realizujących zadania z zakresu przemocy domowej
9. Systematyczne podnoszenie skuteczności działań interwencyjnych oraz skrócenie czasu realizacji procedury „Niebieskie Karty” poprzez sprawniejszy i szybszy dostęp osób doznających przemocy domowej do pomocy specjalistycznej, a także prowadzenie działań antyprzemocowych w grupach ryzyka, tj. m.in. wśród osób uzależnionych i ich rodzin, osób starszych i niepełnosprawnych, samotnych rodziców.
10. Oferta działań terapeutycznych i pomocowych dla osób z problemem alkoholowym, współzależnionych i ich rodzin.
11. Funkcjonujące obecnie, po zmianach legislacyjnych, uregulowania prawne z zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej, w tym nowatorskie, zwiększające ochronę osób doznających przemocy uprawnienia Policji, które weszły w życie z dniem 30 listopada 2020 roku na podstawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, umożliwiające natychmiastową izolację osób stosujących przemoc domową na okres 14 dni, poprzez wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, jak również nowe uprawnienia Policji, które weszły w życie z dniem 15 sierpnia 2023 r. na podstawie ustawy o zmianie ustawy- Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw umożliwiające policjantowi wydanie również na okres 14 dni zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość, zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej i przebywania na tym terenie. Powyższe nowe uprawnienia Policji sprawiają, że osoba doznająca przemocy domowej będzie mogła czuć się bezpieczna nie tylko jak było to w przypadku wydania środka w postaci „Nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia”, wyłącznie w miejscu zamieszkania, ale również poza nim;

12. Działania nakierowane na osoby stosujące przemoc podejmowane przez Policję, które w dużej mierze polegają na skutecznej izolacji osoby stosującej przemoc od osoby poszkodowanej przestępstwem. Skuteczna izolacja powoduje wzrost poczucia bezpieczeństwa domowników. W trakcie pobytu w izolacji osoba stosująca przemoc, aby mogła skorzystać z zasady wolnej progresji i np. odbywać karę w mniejszym reżimie lub miała możliwości pracy poza jednostką penitencjarną musi wyrazić zgodę na program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych. Przepracowanie obszarów problemowych poprawia komunikację i zmniejsza ryzyko wystąpienia zachowań przemocowych wobec domowników po opuszczeniu aresztu. Wychodząc z założenia, że osoba stosująca przemoc swoim zachowaniem zagraża i wywołuje poczucie lęku u domowników (rodzice, dzieci, osoby niepełnosprawne, małżonkowie, partnerzy) najskuteczniejsze wydają się działania skierowane wobec osób stosujących przemoc, budujące poczucie sprawczości i siły, a także wsparcie psychologiczne i terapeutyczne dla tych osób;
13. Finansowanie ze środków samorządu Miasta Aleksandrów Kujawski, w szczególności z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Aleksandrowa Kujawskiego, licznych programów profilaktycznych i edukacyjnych, a także projektów jednostek miejskich i organizacji non profit z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
14. Realizacja przez Zespół Interdyscyplinarny w Aleksandrowie Kujawskim i MOPS w Aleksandrowie Kujawskim corocznych kampanii i projektów nakierowanych na podniesienie świadomości przedstawicieli oświaty i ochrony zdrowia realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej nt. konieczności podejmowania efektywnej współpracy interdyscyplinarnej, wdrażania procedury „Niebieskie Karty” w przypadku zgłoszenia przemocy, algorytmów postępowania i działań interwencyjnych;
15. Działania na terenie placówek oświatowych i MOPS w Aleksandrowie Kujawskim promujące wychowanie bez przemocy wśród rodziców, kreatywne spędzanie czasu wolnego z dziećmi, integrację międzypokoleniową oraz podnoszące świadomość rodziców w zakresie konsekwencji stosowania przemocy względem osób małoletnich.
16. Wieloletnia współpraca przedstawicieli różnych instytucji i organizacji zrzeszonych w Zespole Interdyscyplinarnym, skupiającym obecnie 16 osób, oraz ich osobista znajomość wpływająca na szybkość i sprawność obiegu informacji, doświadczeń i wiedzy, przynosząca pozytywne skutki w zakresie interwencyjności działań, szybkiej i dokładnej diagnozy zagrożeń i wspólnego wypracowania skutecznego planu pomocy, umożliwiające w sytuacjach tego wymagających reagowania różnych służb bez zbędnej biurokracji i zwłoki;

Ponadto na podstawie szczegółowej analizy posiadanych danych wskazano na poniższe czynniki jako utrudniające udzielanie skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą domową:

1. Brak równomiernego zaangażowania wszystkich uprawnionych instytucji w działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
2. Sformalizowanie procedury „Niebieskie Karty”, konieczność dokumentowania wszystkich działań, wypełniania licznych druków i formularzy, co generuje dużą ilość czasu poświęcaną na wytworzenie całokształtu dokumentacji sprawy.
3. Obszerność formularza A – „Niebieskiej Karty”, wypełnianego często w trakcie działań interwencyjnych utrudniająca prowadzenie czynności w środowisku. Jednocześnie formularz nie zawiera niezbędnych informacji, jak poprzednie skazania, dozór kuratora czy nadużywanie alkoholu bądź środków psychoaktywnych. Ponadto skumulowanie w jednej komórce tabeli różnych form przemocy nie pozwala na ustalenie do jakich aktów przemocy doszło w rzeczywistości oraz faktycznego zagrożenia.
4. Nieprecyzyjność i niejasność przepisów prawa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, luki prawne, brak jednoznacznej interpretacji, brak regulacji istotnych kwestii, jasno określonych kompetencji i uprawnień.
5. Brak współpracy ze strony osób doznających, jak też stosujących przemoc domową z członkami grup diagnostyczno - pomocowych w działaniach służących poprawie sytuacji rodziny wynikające najczęściej z poczucia wstydu, niechęci do ingerencji instytucji w życie rodziny, braku wiary w efekty pomocy, jak również uzależnienia finansowego osób doznających przemocy domowej od osób stosujących przemoc.
6. Brak możliwości egzekwowania uczestnictwa osób stosujących przemoc domową w spotkaniach grup diagnostyczno - pomocowych oraz wywiązywania się z podjętych zobowiązań. Skutkuje to niską frekwencją ww. w posiedzeniach grup, jak też niską efektywnością realizowanych działań i poczuciem bezkarności w związku z zachowaniami definiowanymi jako przemoc.
7. Mała oferta działań dla osób stosujących przemoc domową, w szczególności terapii indywidualnej nakierowanej na eliminowanie negatywnych wzorców i zachowań agresywnych. Niewielka ilość form wsparcia dla osób stosujących przemoc domową skutkuje przeniesieniem ciężaru i odpowiedzialności za poprawę funkcjonowania wyłącznie na osoby doznające przemocy domowej.
8. Współistniejące uzależnienie lub współuzależnienie osób doznających lub stosujących przemoc domową.
9. Konieczność godzenia pracy zawodowej i wykonywania innych czynności służbowych z uczestnictwem w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego lub grup roboczych/diagnostyczno -

pomocowych, w szczególności wśród osób powołanych do grupy ze względu na pełnioną funkcję społeczną - kuratorzy społeczni, członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciele organizacji pozarządowych.

10. Praca z osobami doznającymi przemocy jest trudna i wyczerpująca. Wymaga specyficznych szkoleń specjalistycznych i zrozumienia sytuacji osób uwięzionych w przemoc domową. Wyszakowanie specjalisty z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej jest kosztowne i długotrwałe, brakuje również systemu wsparcia superwizyjnego dla osób pracujących z osobami uwięzionymi w przemoc. Dostępność szkoleń specjalistycznych dla osób udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy jest tym samym ograniczona, możliwa wyłącznie z własnych środków osób szkolonych lub w ramach projektu finansowanego ze środków zewnętrznych.
11. Znacząca dysproporcja pomiędzy ilością osób korzystających ze wsparcia a instytucji, które pomoc tą świadczą. Tym samym pracownicy podejmujący działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej Mieście Aleksandrów Kujawski są bardziej obciążeni pracą i wymagają większego wsparcia w zakresie świadczonych usług. Porównując liczbę osób objętych wsparciem w ramach procedury „Niebieskie Karty” z ilością placówek, które świadczą pomoc osobom doznającym przemocy domowej należy wyciągnąć wniosek, iż obciążenie pracowników jest duże i z każdym rokiem zwiększa się.
12. Nadmiar obowiązków służbowych koordynatorów grup diagnostyczno – pomocowych i Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, ograniczający efektywność i dyspozycyjność podejmowania działań, ograniczenia kadrowe w poszczególnych instytucjach powodujące spiętrzenie obowiązków oraz przerzucenie odpowiedzialności za realizację procedury „Niebieskie Karty” na przedstawicieli Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
13. Konieczność wdrażania procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty podczas każdorazowego zgłoszenia przemocy bądź powzięcia informacji o podejrzeniu przemocy domowej, często bez głębszego rozpoznania sytuacji, na wniosek lub żądanie strony. Powyższe powoduje wykorzystywanie procedury „Niebieskie Karty” do zaszkodzenia drugiej stronie przez osoby będące w konflikcie, w tym majątkowym lub okolorozwodowym, a także stanowi kolejną formę „znęcania” osób stosujących przemoc wobec swych ofiar.
14. Brak ciągłości prowadzenia programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, co utrudnia uwzględnienie art. 72 § 1 pkt 6b kk we wnioskach prokuratora o wymiar kary. Niewystarczająca ilość trenerów programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno - terapeutycznych w stosunku do prognozowanych skierowań do udziału w programach. Niewystarczająca współpraca pomiędzy organami wymiaru sprawiedliwości, kuratorami i realizatorami programów korekcyjno-edukacyjnych. Dotychczasowy system

- finansowania programów korekcyjno-edukacyjnych – potrzeba zapewnienia ciągłości finansowania;
15. Dwie równoległe możliwe do zastosowania procedury (cywilna i karna) pozwalające na osiągnięcie tego samego celu usunięcie z mieszkania osoby stosującej przemoc domową,
  16. Zmiany legislacyjne zawarte w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej rozszerzające zakres definicji osoby doznającej przemocy domowej o małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2. Takie traktowanie definicji osoby doznającej przemocy powodują znaczny wzrost liczby osób objętych wsparciem grup diagnostyczno– pomocowych, niewspółmierne środki i zaangażowanie sił do udzielania wsparcia osobom nie będącym od siebie zależnymi, nie zamieszkującymi wspólnie i spotykającymi się sporadycznie, ani nawet spokrewnionymi, wiele lat po rozstaniu. Byli małżonkowie czy partnerzy nie zamieszkujący już wspólnie najczęściej nie wymagają szczególnego wsparcia w ochronie ich bezpieczeństwa, często zaś wykorzystują procedurę NK w konflikcie o podział majątku, opiekę nad dziećmi czy wysokość alimentów. Powyższe, w połączeniu z obowiązkiem monitorowania po zakończeniu nawet niezasadnych NK powoduje przeciążenie pracą i konieczność skupiania się na sprawach niepotrzebnych, kosztem działań na rzecz rzeczywistych zagrożeń i prawdziwej przemocy;
  17. Zmiany legislacyjne zawarte w § 21 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” obligujące grupę diagnostyczno – pomocową do podejmowania działań monitorujących, o których mowa w art. 9h ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. nawet w sytuacji, gdy nie potwierdzono przemocy domowej. Zainteresowanie licznych służb sytuacją rodziny będącej w konflikcie zaostrza ten konflikt, powoduje intensyfikację działań odwetowych i pozornych zgłoszeń rzekomego krzywdzenia, gdy w praktyce są to działania wzajemne, nakierowane na korzyść danych osób;
  18. Zbyt szeroka i niedoprecyzowana definicja osób mogących zostać objętych procedurą NK ze względu na „pozostawanie obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania”. W praktyce daje to możliwość oskarżenia każdej osoby o stosowanie przemocy domowej, nawet zupełnie obcej, powołując się na subiektywną i odległą w czasie relację uczuciową. Brak jest możliwości weryfikacji tej kwestii przez grupę diagnostyczno – pomocową, wystarczy subiektywne odczucie osoby zgłaszającej przemoc;
  19. Zbiurokratyzowana procedura „Niebieskie Karty”, w szczególności formularz „Niebieska Karta – A”, zawierający informacje nieprzydatne z punktu widzenia osób realizujących procedurę, a

następnie konieczność powtarzania tych samych informacji w różnych formularzach na dalszym etapie procedury „Niebieskie Karty”;

20. Istotne dysproporcje związane z wdrażaniem i prowadzeniem procedury NK, co skutkuje obciążeniem przede wszystkim pracowników systemu pomocy społecznej oraz funkcjonariuszy Policji;
21. Wprowadzenie nowymi przepisami licznej dokumentacji i wymiany pism między zespołem interdyscyplinarnym, a grupą diagnostyczno - pomocową, sformalizowanie procedury, drastyczny nacisk na dokumentację, co ogranicza czasowe możliwości realizacji działań w terenie, pracy z człowiekiem, na rzecz wytwarzania coraz to nowszych dokumentów i rejestrowania ich w licznych segregatorach. Praktyka wskazuje, że ten sam dokument tworzy osoba pisząca w imieniu grupy do zespołu, a następnie odpowiadająca „sama sobie” w imieniu zespołu. Nastąpił tym samym drastyczny wzrost liczby pism, wniosków i dokumentacji, z których większość będzie sporządzana przez te same osoby, ale w imieniu innych podmiotów (zespół/grupa). Powyższe uniemożliwia realizację faktycznych działań pomocowych i interwencyjnych z rodziną lub znacznie je opóźnia. Nowe zmiany prawa zbiurokratyzowały do poziomu dotychczas niewyobrażalnego procedurę NK, której istotą powinna być interwencyjność i ratowanie życia i zdrowia;
22. Zgodnie z procedurą, osoba stosująca przemoc powinna zostać powiadomiona o wszczęciu procedury w terminie nie późniejszym niż 3 dni robocze od dnia otrzymania formularza „Niebieska Karta – A” przez zespół interdyscyplinarny. Praktyka jednak pokazuje, że tak szybkie powiadomienie może w niektórych przypadkach narażać osobę doznającą przemocy na niebezpieczeństwo oraz działania odwetowe ze strony sprawcy. Często zdarza się, że osoba stosująca przemoc dowiaduje się o wszczęciu procedury wcześniej niż osoba doznająca przemocy. Może to nastąpić zanim funkcjonariusz policji lub pracownik socjalny wejdzie w środowisko, aby przeprowadzić rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą, informując o konsekwencjach stosowania przemocy, co może mieć miejsce przed spotkaniem grupy przewidzianym w ciągu 5 dni roboczych od wpływu formularza NK. Zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy powinno być priorytetem w procedurze NK. Dopiero w dalszej kolejności powinno się spełniać obowiązek poinformowania osoby stosującej przemoc o podejmowanych wobec niej działaniach. Grupa diagnostyczno-pomocowa posiada najlepszą wiedzę na temat tego, kiedy należy to uczynić.
23. Obowiązkowe działania monitorujące przez 9 miesięcy po zakończeniu nawet bezzasadnych „Niebieskich Kart”. Należałoby je podejmować, gdy są one uzasadnione, a wiedzę o tym ma tylko grupa, która daną sprawę prowadziła. Są sytuacje np. śmierci osoby doznającej

przemocy/stosującej przemoc, wyjazdu którejś ze stron na stałe za granicę, przebywania w areszcie/zakładzie karnym przez wiele lat. Duża część wszczynanych „Niebieskich Kart” jest niezasadna, po zdiagnozowaniu sytuacji rodziny stwierdza się konflikt czy pomówienie o przemoc. Na mocy obecnych przepisów nadal istnieje obowiązek monitorowania takich rodzin przez 9 miesięcy, co pochłania niepotrzebnie czas i środki. Wydaje się to bezpodstawne. Tym samym to grupa diagnostyczno - pomocowa, znając sytuację rodziny, powinna stwierdzić, czy monitorowanie jest zasadne i ma swoje podstawy. I dopiero wtedy je podejmować.

24. Funkcjonujące w lokalnym środowisku negatywne stereotypy dotyczące zjawiska przemocy, religia, pochodzenie, wykształcenie stanowią barierę przy zgłaszaniu problemu. Nierówność w traktowaniu płci – obecny w dalszym ciągu problem dyskryminacji kobiet. Brak reakcji na przemoc ze strony środowiska lokalnego wynikający z niechęci do wtrącania się do życia innych, obojętność społeczna. Społeczna akceptacja wobec aktów przemocy domowej. Kobiety bez źródła dochodu boją się zgłosić problem, ponieważ utracą jedynego żywiciela rodziny. Nadal istnieją silne przekonania i stereotypy o zatrzymywaniu spraw rodzinnych w „czterech ścianach”, niewielki obszar i brak anonimowości powodują wstyd przed ujawnieniem problemów związanych z przemocą. Utożsamianie przemocy wyłącznie ze środowiskiem „patologicznym”. Społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu - duża liczba osób stosujących przemoc nadużywa alkoholu. Małe zainteresowanie szkoleniami i innymi formami informacji i edukacji, spotkania i pogadanki o tematyce przemocy nie cieszą się zainteresowaniem społeczności lokalnej. Przeświadczenie, że zainteresowanie tematyką przemocy (np. u rodziców dzieci szkolnych) świadczy o występujących problemach w rodzinie. Osoby z problemem przemocy nie chcą być kojarzone jako klienci poradni psychologicznych. Brak wiary w możliwość zmiany swojej sytuacji, niechęć do uzewnętrzniania swoich problemów u osób doznających przemocy, niechęć do zmiany u osób stosujących przemoc, negacja problemu przez osoby stosujące przemoc. Syndrom wyuczonej bezradności osób doznających przemocy, syndrom sztokholmski, wycofywanie się z prowadzonych działań przez osoby doznające przemocy domowej, brak świadomości problemu osób stosujących przemoc domową oraz brak świadomości uzależnienia od alkoholu czy narkotyków;
25. Brak wolnych miejsc w interwencyjnych placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, co skutkuje brakiem możliwości interwencyjnego zabezpieczenia dziecka w sytuacji przemocy;
26. Długi czas oczekiwania na termin terapii odwykowej, dla współuzależnionych, rodzinnej lub skierowanej do osób stosujących przemoc. Brak dostępu do psychiatrów i psychologów dziecięcych przy jednoczesnym wzroście liczby problemów natury psychicznej u małych dzieci i

nastolatków, w tym myśli suicydalnych oraz aktów autodestrukcji i samookaleczeń. Większość oferowanych działań terapeutycznych dotyczy pomocy krótkoterminowej, interwencyjnej;

27. Przedłużające się terminy rozstrzygnięcia spraw sądowych, w szczególności rodzinnych i opiekuńczych, wielomiesięczne terminy oczekiwania na wyznaczenie rozprawy sądowej czy badania w OZSS;
28. Coraz dłuższy okres oczekiwania na umieszczenie osoby doznającej przemocy, wymagającej wsparcia całodobowego, w domu pomocy społecznej, brak dostępności miejsc interwencyjnych w DPS;
29. Wykorzystywanie dokumentacji zgromadzonej w ramach procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby prowadzonych w sądach postępowań cywilnych, w tym majątkowych lub rozwodowych i o opiekę nad dziećmi. Związane z powyższym jest również prawo stron do wglądu w dokumentację „Niebieskich Kart” przekazywaną na zlecenie sądów cywilnych, tym samym dostęp do informacji i danych szczególnie wrażliwych, a nawet zagrażających bezpieczeństwu ofiary przemocy lub jej świadków, jak np. obecne miejsce zamieszkania ww. osób. Postępowanie cywilne, w odróżnieniu od karnego nie przewiduje możliwości wyłączenia jakichkolwiek dokumentów z akt przekazywanych stronom do wglądu.

W wyniku dokonanej analizy danych sprawozdawczych oraz przeprowadzonej diagnozy zjawiska przemocy domowej w Mieście Aleksandrów Kujawski opracowano następujące rekomendacje dotyczące dalszej realizacji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:

- kontynuacja podejmowanych przez samorząd Miasta Aleksandrów Kujawski i Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z organizacjami pozarządowymi działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- skupienie się na grupach ryzyka, tj. osobach uzależnionych i ich rodzinach oraz osobach po odbyciu kary pozbawienia wolności;
- działania profilaktyczne w placówkach edukacyjnych, skierowanych do młodzieży, dorosłych oraz młodych rodziców;
- działania ukierunkowane na przeciwdziałanie przemocy stosowanej wobec seniorów i rozwoju oferty nakierowanej na tą grupę mieszkańców,
- realizacja działań mających na celu zwiększenie wykrywalności przemocy domowej i zgłaszania jej przypadków przez środowisko lokalne;
- realizacja projektów edukacyjnych nakierowanych na zwiększanie świadomości wśród rodziców dzieci szkolnych nt. negatywnych konsekwencji stosowania przemocy wobec dzieci oraz stosowania przemocy w procesie wychowawczym;

- niwelowanie stereotypów dotyczących przemocy domowej oraz upowszechnianie informacji o miejscach, gdzie udzielana jest bezpłatna pomoc specjalistyczna dla osób dotkniętych przemocą domową poprzez nagłaśnianie tych kwestii w lokalnych mediach oraz podczas realizacji kampanii lokalnych i wydarzeń środowiskowych;
- organizacja szkoleń specjalistycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej dla pracowników służb pierwszego kontaktu i podmiotów zobowiązanych do reagowania na przemoc oraz dla pracowników służb świadczących profesjonalną pomoc osobom dotkniętym przemocą, uwzględniające specyficzne potrzeby specjalistów;
- dalsze finansowanie ze środków samorządu, w szczególności z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Aleksandrów Kujawski licznych programów profilaktycznych i edukacyjnych, a także projektów jednostek miejskich i organizacji non profit z zakresu przeciwdziałania przemocy;
- promowanie i nagradzanie wysokiej profesjonalizacji, osiąganey często we własnym zakresie i z własnych środków, wśród osób udzielających wsparcia rodzinom uwikłanym w problem przemocy, stale szkolącej się, doświadczonej kadry specjalistów;
- realizacja przez samorząd Miasta Aleksandrów Kujawski, Zespół Interdyscyplinarny i MOPS kampanii i projektów nakierowanych na podniesienie świadomości przedstawicieli oświaty i ochrony zdrowia realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej nt. konieczności podejmowania efektywnej współpracy interdyscyplinarnej, wdrażania procedury „Niebieskie Karty” w przypadku zgłoszenia przemocy, algorytmów postępowania i działań interwencyjnych;
- działania na terenie placówek oświatowych i MOPS promujących wychowanie bez przemocy wśród rodziców, kreatywne spędzanie czasu wolnego z dziećmi, integrację międzypokoleniową oraz podnoszące świadomość rodziców w zakresie konsekwencji stosowania przemocy względem osób małoletnich;
- działania w zakresie przeciwdziałania przemocy fizycznej;
- działania profilaktyczne, w tym informacyjno – edukacyjne dla młodzieży, dorosłych oraz młodych rodziców;
- działania ukierunkowane na przeciwdziałanie przemocy stosowanej wobec seniorów;
- realizacja działań mających na celu zwiększenie wykrywalności przemocy seksualnej;
- kontynuacja działań dotyczących profilaktyki przemocy w ramach programów wychowawczo – profilaktycznych w placówkach oświatowych;

- realizacja działań antyprzemocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy ekonomicznej z uwzględnieniem specyfiki Miasta Aleksandrowa Kujawskiego;
- działania nakierowane na zwiększanie świadomości rodziców nt. negatywnych konsekwencji stosowania przemocy wobec dzieci oraz stosowania przemocy w procesie wychowawczym;
- upowszechnianie wiedzy na temat problemu przemocy domowej wśród osób dorosłych;
- dalsze upowszechnianie informacji o konkretnych miejscach, gdzie udzielana jest pomoc dla osób dotkniętych przemocą domową;
- systematyczne szkolenia pracowników służb pierwszego kontaktu - dostarczanie wiedzy na temat zjawiska i uczenie umiejętności diagnozowania przemocy;
- specjalistyczne szkolenia dla pracowników służb świadczących profesjonalną pomoc osobom dotkniętym przemocą, uwzględniające specyficzne potrzeby specjalistów;
- dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych dla poszczególnych służb zajmujących się zjawiskiem przemocy domowej;
- zabezpieczenie środków finansowych na działalność oraz obsługę administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego;
- propagowanie informacji na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przeciwdziałania przemocy domowej w środkach masowego przekazu.

Ponadto w związku z przeprowadzoną diagnozą w obszarze problematyki przemocy domowej w Aleksandrowie Kujawskim oraz biorąc pod uwagę stan zasobów ludzkich i instytucjonalnych, stwierdzono, iż w sferze przeciwdziałania przemocy domowej występują następujące potrzeby priorytetowe, które należy wziąć pod uwagę w założeniach Programu:

1. Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w celu zwiększenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, poprzez: kampanie społeczne, działania profilaktyczne, edukacyjne, propagowanie właściwych postaw wolnych od przemocy, szczególnie u rodziców.
2. Zintensyfikowanie działań ochronnych wobec osób krzywdzonych, a szczególnie zwiększenie możliwości ochrony przed przemocą osób starszych i niepełnosprawnych.
3. Zwiększenie oferty skierowanej dla osób stosujących przemoc, poprzez prowadzenie stałego systemu działań korekcyjnych i terapeutycznych oraz ścisłą współpracę organów ścigania i sprawiedliwości.
4. Zwiększenie skuteczności stosowania oddziaływań prawnych w zakresie natychmiastowego odizolowania osób stosujących przemoc od osób krzywdzonych i zakazu zbliżania.

5. Stałe podnoszenie kompetencji osób podejmujących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
6. Stałe rozwijanie sieci instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz doskonalenie ich zasobów kadrowych i lokalowych.
7. Doskonalenie systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową.

VI. Założenia programowe

Program jest dokumentem opracowanym na podstawie wytycznych Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030. Głównym założeniem jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doznających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Przemoc domową należy rozpatrywać z wielu perspektyw w szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga wieloaspektowego, a przede wszystkim systemowego podejścia, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tą kwestią. Żadna pojedyncza instytucja nie jest w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej.

1. Kierunki działań

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej w Aleksandrowie Kujawskim, realizacji zadań ustawowych, Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy domowej oraz celów wskazanych w niniejszym Programie określono główne kierunki działań oraz sprecyzowano grupy odbiorców, do których są one kierowane. Każde z działań przypisane jest konkretnym podmiotom działającym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, odpowiedzialnym za ich realizację oraz określone zostały wskaźniki monitorowania. Główne kierunki działań to:

- I. Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy domowej – obszar kierowany do społeczeństwa lokalnego, w tym osób i rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej.
- II. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej – obszar skierowany do osób dotkniętych przemocą domową.
- III. Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową – obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową.

- IV. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej i zacieśnianie współpracy pomiędzy nimi – obszar kierowany do przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

VII. Cele Programu

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Aleksandrowa Kujawskiego

Cele szczegółowe:

- I. Wzrost oddziaływań profilaktycznych i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy domowej w Aleksandrowie Kujawskim.
- II. Zintensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
- III. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
- IV. Podnoszenie poziomu kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zacieśnienie współpracy pomiędzy nimi.

VIII. Zadania do realizacji

Cel. I. Wzrost oddziaływań profilaktycznych i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy domowej w Aleksandrowie Kujawskim.

Zadanie 1

Prowadzenie statystyk i analiz dotyczących zjawiska przemocy domowej w Aleksandrowie Kujawskim

Działania:

1. Prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy przez wszystkie instytucje zgodnie z wymaganiami resortowymi oraz w sposób wynikający z Programu.
2. Sporządzanie sprawozdań z działań w środowiskach dotkniętych problemem przemocy domowej.

Realizatorzy:

- ⇒ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim,
- ⇒ Zespół Interdyscyplinarny w Aleksandrowie Kujawskim

Wskaźniki:

- liczba sporządzonych diagnoz, raportów i sprawozdań dotyczących zjawiska przemocy,

- liczba podmiotów składających sprawozdanie z Programu do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Aleksandrowie Kujawskim,
- liczba corocznych raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

Zadanie 2.

Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Miasta Aleksandrów Kujawski

Działania:

1. Analiza danych statystycznych zgromadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
2. Diagnozowanie skali zjawiska i monitorowanie zmian przez Zespół Interdyscyplinarny na podstawie danych pozyskanych z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizatorzy:

- ⇒ Zespół Interdyscyplinarny w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Wydział Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim, w tym Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej
- ⇒ Prokuratura Rejonowa w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Straż Miejska w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Placówki oświatowe, w tym poradnie psychologiczno-pedagogiczne
- ⇒ Organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy,
- liczba wypełnionych formularzy „NK - A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba osób i rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym ze względu na problem przemocy: psychicznej, fizycznej, seksualnej, ekonomicznej, w formie zaniedbań i cyberprzemocy,

- liczba zgłoszeń o podejrzeniu przemocy przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba osób stosujących przemoc domową, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na brak zasadności podejmowania działań,
- liczba osób i rodzin, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba przypadków śmiertelnych, których główną przyczyną było stosowanie przemocy domowej.

Zadanie 3

Edukacja społeczna, profilaktyka i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania:

1. Organizacja i udział w kampaniach społecznych, które obalają stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiające jej stosowanie, opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania, promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę, promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy, oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc domową.
2. Organizacja i udział w festynach środowiskowych i imprezach profilaktycznych z zakresu profilaktyki i promocji działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Promowanie treści profilaktycznych nt. zjawiska przemocy domowej w środkach masowego przekazu, w tym w prasie katolickiej.
4. Realizacja programów profilaktycznych, treningów zastępowania agresji, prelekcji dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
5. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży
6. Opracowywanie i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych.

7. Promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy poprzez różne formy psychoedukacyjne dla rodziców.
8. Współpraca z kościołami i związkami wyznaniowymi na terenie Miasta Aleksandrów Kujawski w zakresie edukacji i profilaktyki dot. przemocy domowej w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich.
9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe.

Realizatorzy:

- ⇒ Zespół Interdyscyplinarny w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Wydział Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim,
- ⇒ Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Straż Miejska w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Placówki oświatowe, w tym poradnie psychologiczno-pedagogiczne
- ⇒ Placówki ochrony zdrowia,
- ⇒ Organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- liczba lokalnych kampanii społecznych,
- liczba festynów środowiskowych i imprez profilaktycznych,
- liczba programów i działań profilaktycznych oraz osób w nich uczestniczących,
- liczba podmiotów pozarządowych, którym zlecono realizację działań w ramach projektów współfinansowanych przez samorząd Miasta Aleksandrowa Kujawskiego, liczba uczestników i liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej,
- liczba informacji medialnych,
- liczba programów profilaktycznych, treningów zastępowania agresji, prelekcji oraz osób w nich uczestniczących,
- liczba opracowanych materiałów i dystrybuowanych ulotek,
- liczba zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców, liczba osób w nich uczestniczących,
- liczba podjętych inicjatyw dot. współpracy z kościołami i związkami wyznaniowymi,

- liczba osób, którym w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub w ramach nauk przedmałżeńskich udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel II. Zintensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą domową.

Zadanie 1.

Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i świadkom przemocy;

Działania:

1. Poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne, doradztwo zawodowe.
2. Wsparcie materialne.
3. Praca socjalna.
4. Interwencja kryzysowa.
5. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”.
6. Praca psychologiczna i terapeutyczna z dorosłymi, młodzieżą i dziećmi: terapia indywidualna i grupowa (różnych grup wiekowych), grupy psychoedukacyjne z elementami psychoterapii, grupy wsparcia, grupy samopomocowe, formy warsztatowe: praca nad relacjami w rodzinie z przemocą, umiejętnościami interpersonalnymi i społecznymi; warsztaty dla rodzin.

Realizatorzy:

- ⇒ Zespół Interdyscyplinarny w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Wydział Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim,
- ⇒ Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Aleksandrów Kujawski
- ⇒ Organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą,
- liczba osób objętych interwencją kryzysową, poradnictwem i wsparciem, w tym liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji,
- liczba podmiotów prowadzących grupy wsparcia, psychoedukacyjne oraz terapeutyczne,

- liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą domową,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych osób dotkniętych przemocą domową,
- liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej),
- liczba grup terapeutycznych,
- liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne,
- liczba grup wsparcia, samopomocowych,
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, samopomocowych,
- liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji,
- liczba przyjętych i funkcjonujących uchwał umożliwiających przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom dotkniętym przemocą domową,
- liczba lokali socjalnych przyznanych osobom doznającym przemocy domowej w pierwszej kolejności.

Zadanie 2.

Udzielanie pomocy i wsparcia osobom lub rodzinom dotkniętym przemocą, zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania bądź pobytu;

Działania:

1. Udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub rodzinom dotkniętym przemocą.
2. Udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom doznającym przemocy (rodziny zastępcze pełniące zadania pogotowia rodzinnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego, miejsca hostelowe).
3. Kompleksowa pomoc specjalistyczna osobom dotkniętym przemocą.

Realizatorzy:

- ⇒ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Organizacje pozarządowe oraz inne podmioty

Wskaźniki:

- liczba podmiotów świadczących pomoc w postaci schronienia,
- liczba miejsc w instytucjach świadczących pomoc w postaci schronienia,
- liczba osób dorosłych lub rodzin, którym udzielono bezpiecznego schronienia,
- liczba dzieci, którym udzielono bezpiecznego schronienia,
- liczba osób dotkniętych przemocą domową, które skorzystały z pomocy w formie schronienia,

- liczba osób dotkniętych przemocą domową, które skorzystały ze wsparcia specjalistycznego w ośrodkach udzielających pomocy w formie schronienia,
- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób u których przemoc domowa ustała.

Zadanie 3.

Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą domową, także w toku postępowania karnego

Działanie:

1. Wykorzystywanie przyjaznych pokoi przesłuchań do czynności procesowych.
2. Projekt „Przyjazne patrole”.

Realizatorzy:

- ⇒ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Wydział Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim,
- ⇒ Prokuratura Rejonowa w Aleksandrowie Kujawskim

Wskaźniki:

- liczba przyjaznych pokoi przesłuchań,
- liczba dzieci przesłuchanych w przyjaznych pokojach,
- liczba Przyjaznych Patroli,
- liczba środowisk odwiedzonych przez Przyjazne Patrole,
- liczba rodzin zastanych w miejscu zamieszkania przez Przyjazne Patrole,
- liczba interwencji zleconych dla Przyjaznych Patroli,
- liczba interwencji zakończonych przewiezieniem dziecka w bezpieczne miejsce.

Zadanie 4.

Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Realizatorzy:

- ⇒ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim,

Wskaźniki:

- liczba dzieci, które zostały zabezpieczone poza środowiskiem rodzinnym przez pracownika socjalnego w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową, z podziałem na dziewczynki i chłopców,
- w tym: liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 Kk, liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na udzielenie ochrony dziecku, o których mowa w art. 12a,
- liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości udzielenia ochrony dziecku,
- liczba zawiadomień o stwierdzeniu przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości udzielenia ochrony dziecku, przełożonych osób, które dokonały zabezpieczenia dziecka poza środowiskiem rodzinnym.

Zadanie 5.

Utworzenie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych

Realizator:

- ⇒ Zespół Interdyscyplinarny w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Wydział Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Prokuratura Rejonowa w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Straż Miejska Miasta Aleksandrowa Kujawskiego
- ⇒ Placówki oświatowe, w tym poradnie psychologiczno-pedagogiczne
- ⇒ Placówki ochrony zdrowia
- ⇒ Organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie,
- liczba uchwał Zespołu Interdyscyplinarnego w sprawie powołania, poszerzenia i zmiany składu grup diagnostyczno - pomocowych,

- liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba osób dotkniętych przemocą uczestniczących w posiedzeniach grup diagnostyczno - pomocowych,
- liczba osób stosujących przemoc domową uczestniczących w posiedzeniach grup diagnostyczno – pomocowych,
- liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – D” i „Niebieska Karta – C”,
- liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy.

Cel III. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Zadanie 1.

Zapewnienie skutecznych oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc domową, w tym korekcyjno-edukacyjnych, interwencyjnych i terapeutycznych

Działania:

- 1) Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej.
- 2) Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno – terapeutycznych dla osób dorosłych stosujących przemoc domową.
- 3) Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi.
- 4) Prowadzenie oddziaływań terapeutycznych w szczególności terapii i psychoterapii dla osób stosujących przemoc domową, zmierzających do zmiany wzorców zachowań.
- 5) Podejmowanie działań wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej w ramach procedury Niebieskie Karty.
- 6) Prowadzenie edukacji i terapii dla nieletnich.
- 7) Przesyłanie Prezesowi Sądu Rejonowego, Prokuratorowi Rejonowemu, Komendantowi Powiatowemu Policji, Komendantom Oddziałów Żandarmerii Wojskowej informatorów zawierających aktualne bazy realizujących działania adresowane do osób stosujących przemoc domową.
- 8) Współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej.
- 9) Działania w kierunku zastosowania obowiązku leczenia odwykowego dotyczących osób stosujących przemoc domową.

Realizatorzy:

⇒ Zespół Interdyscyplinarny w Aleksandrowie Kujawskim

- ⇒ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Wydział Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Prokuratura Rejonowa w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Straż Miejska w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Placówki oświatowe
- ⇒ Organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- liczba realizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych,
- liczba podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno -terapeutycznych,
- liczba osób, które przystąpiły do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno -terapeutycznych,
- liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych,
- liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu korekcyjno - edukacyjnego oraz psychologiczno – terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej,
- liczba osób, które uporczywie uchylały się od uczestnictwa w programach korekcyjno - edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, wobec których zastosowano karę grzywny w związku z uporczywym uchylaniem się od uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, wobec których zastosowano karę ograniczenia wolności w związku z uporczywym uchylaniem się od uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba wniosków prokuratora, w tym określonych w art. 335 § 1 Kpk o zastosowanie programów korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba wniosków prokuratora, w tym określonych w art. 335 § 2 Kpk o zastosowanie programów korekcyjno-edukacyjnych,

- liczba wniosków prokuratora o zastosowanie programów korekcyjno-edukacyjnych w toku postępowania wykonawczego,
- liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie programów korekcyjno-edukacyjnych w toku postępowania wykonawczego,
- liczba wniosków dyrektorów zakładów karnych do sądu penitencjarnego o nałożenie obowiązku uczestnictwa skazanego w programach korekcyjno-edukacyjnych po odbyciu kary, w przypadku udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia, jeżeli skazany nie został objęty takim programem w trakcie pobytu w zakładzie karnym.
- liczba osób osadzonych, poddanych oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym oraz psychologiczno - terapeutycznym, które w ciągu 3 lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego,
- liczba programów wspierających,
- liczba osób uczestniczących w programach,
- liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc domową,
- liczba wypełnionych formularzy „NK – D”,
- liczba wszczętych postępowań przygotowawczych oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą domową,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową poprzez sporządzenie aktu oskarżenia,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową poprzez umorzenie postępowania,
- liczba wniosków kuratorów sądowych do sądu o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia,
- liczba wniosków o nałożenie obowiązków uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba wniosków prokuratora do sądu o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia wobec skazanego za tego rodzaju przemoc, naruszającego ponownie porządek prawny w postaci stosowania przemocy domowej,
- liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc,

- liczba wniosków do KRPA o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego dotyczących osób stosujących przemoc domową,
- liczba wniosków skierowanych do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego dotyczących osób stosujących przemoc domową.

Zadanie 2

Zapobieganie kontaktowania się osób stosujących przemoc domową z osobami doznającymi przemocy

Działania:

- 1) Zatrzymywanie osób stosujących przemoc domową.
- 2) Stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru policji z zakazem kontaktowania z osobą dotkniętą przemocą domową, a także nakazania opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, ewentualnie tymczasowego aresztowania,
- 3) Występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc domową środków karnych lub probacyjnych polegających na obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się lub zbliżania do pokrzywdzonego, nakazie opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Realizatorzy:

- ⇒ Wydział Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Prokuratura Rejonowa w Aleksandrowie Kujawskim

Wskaźniki:

- liczba zastosowanych przez Policję nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy i przebywania na tym terenie,

- liczba zastosowanych przez Żandarmerię Wojskową nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i bezpośredniego otoczenia,
- liczba zastosowanych przez Żandarmerię Wojskową zakazów zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość,
- liczba zastosowanych przez Żandarmerię Wojskową zakazów kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- liczba zastosowanych przez Żandarmerię Wojskową zakazów wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy i przebywania na tym terenie,
- liczba zastosowanych przez sąd środków przewidzianych w sprawach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, realizowanych na podstawie Kpc,
- liczba zastosowanych środków zapobiegawczych przez prokuraturę,
- liczba zatrzymanych osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową,
- liczba złożonych przez prokuraturę wniosków do sądu o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania,
- liczba podjętych przez sąd decyzji o uwzględnieniu wniosków prokuratora,
- liczba wniosków do sądu w przedmiocie zastosowania ww. środków karnych lub probacyjnych, w tym m.in. określonych w art. 335 § 1 Kpk,
- liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd ww. środków probacyjnych na etapie postępowania wykonawczego,
- liczba orzeczeń sądowych uwzględniających ww. wnioski w postępowaniu wykonawczym,
- liczba osób oskarżonych o przestępstwo z użyciem przemocy domowej, w tym określone w art. 207 Kk: osądzonych, skazanych, uniewinnionych, wobec których warunkowo umorzono postępowanie karne oraz wobec których umorzono postępowanie karne,
- liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których orzeczono kary, w tym określone w art. 207 Kk: grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności,
- liczba orzeczonych środków karnych i probacyjnych, w szczególności obowiązku określonego w art. 72 § 1 pkt 6b Kk, w tym obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami, zakazu zbliżania się do określonych osób, nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych,

- liczba orzeczeń w zakresie władzy rodzicielskiej z uwagi na stosowanie przemocy domowej, w tym z uwagi na: ograniczenie władzy rodzicielskiej (art. 109 § 2 Kro) oraz pozbawienie władzy rodzicielskiej (art. 111 Kro),
- liczba wniosków do sądu w przedmiocie zobowiązania do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- liczba orzeczeń dotyczących zobowiązania do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- liczba eksmisji z uwagi na stosowanie przemocy domowej.

Cel IV. Podnoszenie poziomu kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zacieśnienie współpracy pomiędzy nimi.

Zadanie 1.

Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy domowej, realizacji procedury „Niebieskie Karty” i prowadzenia interwencji kryzysowej;

Działania

- 1) Szkolenia interdyscyplinarne z zakresu przeciwdziałania przemocy.
- 2) Organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń w celu podniesienia umiejętności pracy z osobami dotkniętymi problemem przemocy oraz skuteczniejszego radzenia sobie ze stresem.
- 3) Zapewnienie systemu wsparcia, w tym m.in. pomocy psychologicznej, superwizji, doradztwa, grup wsparcia dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.
- 4) Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno - pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizatorzy

- ⇒ Zespół Interdyscyplinarny w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Wydział Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Prokuratura Rejonowa w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Straż Miejska w Aleksandrowie Kujawskim

- ⇒ Placówki oświatowe
- ⇒ Organizacje pozarządowe
- ⇒ Inne podmioty

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych szkoleń dotyczących przemocy domowej,
- liczba uczestników ww. szkoleń,
- liczba szkoleń zewnętrznych dotyczących przemocy domowej i liczba osób w nich uczestniczących,
- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego,
- liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych,
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych,
- liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych.

Zadanie 2.

Doskonalenie systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Aleksandrowie Kujawskim

Działania:

- 1) Dialog społeczny pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy domowej i zapobieganie jego skutkom – systematyczne spotkania członków Zespołu Interdyscyplinarnego, wspólne szkolenia przedstawicieli różnych instytucji, konferencje w celu wymiany doświadczeń.
- 2) Umieszczenie informatora instytucji pomocowych na witrynach internetowych
- 3) Wymiana doświadczeń na forum ogólnopolskim, wizyty studyjne, współpraca z instytucjami i organizacjami z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym.

Realizatorzy:

- ⇒ Zespół Interdyscyplinarny w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Wydział Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Prokuratura Rejonowa w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Straż Miejska w Aleksandrowie Kujawskim
- ⇒ Placówki oświatowe

⇒ Organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych wspólnych szkoleń, konferencji, seminariów,
- liczba podmiotów uczestniczących we wspólnych szkoleniach, konferencjach i seminariach,
- liczba uczestników szkoleń, konferencji i seminariów,
- liczba podmiotów, którym przekazano informator o instytucjach pomocowych, celem umieszczenia na swoich witrynach internetowych,
- liczba podmiotów, które umieściły informator na swoich witrynach internetowych,
- liczba wyjazdów studyjnych.

IX. Monitorowanie i Sprawozdawczość

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Podmioty corocznie w terminie do 31 stycznia składają sprawozdania z realizacji Programu do Zespołu Interdyscyplinarnego w Aleksandrowie Kujawskim. Zespół Interdyscyplinarny corocznie w terminie do 31 marca przedłoży sprawozdanie z realizacji Programu Radzie Miasta Aleksandrów Kujawski.

X. Środki Finansowe na realizację programu

Środki finansowe na realizację systemu będą pochodziły w szczególności z:

- 1) Środków własnych Miasta Aleksandrów Kujawski, w tym z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Aleksandrowa Kujawskiego,
- 2) Dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych powiatowi,
- 3) Funduszy Unijnych,
- 4) Funduszy strukturalnych,
- 5) Grantów i konkursów.

XI. Zakończenie

Przemoc domowa jest zjawiskiem wielowymiarowym, głęboko naruszającym podstawowe prawa człowieka i godność osoby ludzkiej. Obejmuje nie tylko fizyczne czy psychiczne cierpienie, ale także pozostawia długotrwałe ślady w psychice osób nią dotkniętych – w tym szczególnie dzieci, które dorastając w atmosferze przemocy, często przenoszą jej wzorce w dorosłe życie. Dlatego też

przeciwdziałanie przemocy domowej powinno być traktowane jako priorytetowe zadanie każdej wspólnoty lokalnej.

„Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Aleksandrowie Kujawskim na lata 2025–2030” jest odpowiedzią na potrzebę zbudowania trwałego, skutecznego i zintegrowanego systemu pomocy, który obejmuje zarówno osoby doznające przemocy, świadków tego zjawiska, jak i osoby, które ją stosują. Jego celem jest nie tylko ograniczenie skali przemocy, ale przede wszystkim budowanie społeczności, w której wzajemny szacunek, empatia i bezpieczeństwo stanowią fundament wspólnego życia.

Program został opracowany w oparciu o aktualne dane, analizy i doświadczenia zdobyte w ramach wcześniejszych działań podejmowanych w mieście. Uwzględnia on także zmieniające się przepisy prawa, nowe definicje i rozszerzony katalog osób wymagających ochrony. Szczególną uwagę zwraca na wzrost liczby dzieci i osób starszych doświadczających przemocy oraz konieczność podejmowania działań profilaktycznych już na etapie pojawienia się ryzyka.

Kluczowym elementem Programu jest zaangażowanie interdyscyplinarne – wspólne działania instytucji i organizacji, które poprzez skuteczną współpracę są w stanie udzielić szybkiej i adekwatnej pomocy. Realizacja zapisanych w Programie zadań wymagać będzie kontynuacji i wzmocnienia współpracy wszystkich partnerów lokalnych: instytucji pomocowych, Policji, placówek oświatowych, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, a także całej społeczności lokalnej.

Nie mniej ważnym aspektem jest edukacja i budowanie świadomości – nie tylko u osób zagrożonych przemocą, ale również wśród świadków, którzy bardzo często mają realny wpływ na reakcję systemu pomocowego. Zmiana społeczna rozpoczyna się od zmiany postaw, od przewyciężenia milczenia i bierności wobec przemocy.

Program przewiduje mechanizmy monitorowania i ewaluacji, co pozwoli na bieżąco dostosowywać działania do zmieniającej się sytuacji i potrzeb mieszkańców. Dzięki temu możliwe będzie nie tylko skuteczne reagowanie na przemoc, ale też jej zapobieganie w długofalowej perspektywie.

Wdrożenie Programu na lata 2025–2030 stanowi wyraz odpowiedzialności samorządu i mieszkańców Aleksandrowa Kujawskiego za tworzenie społeczności opartej na wartościach, w której każdy człowiek, niezależnie od wieku, płci, stanu zdrowia czy pozycji społecznej, ma prawo do życia w bezpieczeństwie i szacunku.

Tylko wspólnym wysiłkiem jesteśmy w stanie realnie wpłynąć na ograniczenie zjawiska przemocy domowej, poprawić jakość życia mieszkańców i stworzyć przestrzeń, w której troska o drugiego człowieka stanie się wartością nadrzędną.

Spis rysunków

Rysunek 1 Położenie miasta Aleksandrów Kujawski na tle województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu aleksandrowskiego.....	13

Spis tabel

Tabela 1 Liczba ludności miasta Aleksandrów Kujawski w latach 2019 – 2023	13
Tabela 2 Ludność miasta Aleksandrów Kujawski w latach 2019 – 2023 wg grup ekonomicznych	14
Tabela 3 Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2019-2024	16
Tabela 4 Formy przemocy domowej 2019 – 2024	18
Tabela 5 Liczba osób doznających przemocy domowej w latach 2019 – 2024 z podziałem na płeć i wiek	19
Tabela 6 Liczba osób stosujących przemoc domową w latach 2019 – 2024	22
Tabela 7 Liczba sporządzonych formularzy niebieskich kart C i D w latach 2019 – 2024	25
Tabela 8 Liczba postępowań przygotowawczych wszczętych przez Policję z art. 207 k.k. w latach 2019-2024.....	29
Tabela 9 Liczba spraw dotyczących przemocy domowej w latach 2019 -2024	33
Tabela 10 Liczba osób z którymi przeprowadzono czynności procesowe w tzw. "Przyjaznym Pokoju Przesłuchań" w latach 2019 – 2024	35
Tabela 11 Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim - obowiązki probacyjne wynikające z wyroków	36
Tabela 12 Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim – środki karne.....	36
Tabela 13 Informacja w zakresie działań prowadzonych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	37
Tabela 14 Środki finansowe Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Aleksandrów Kujawski wydatkowane na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2019-2024	38

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba ludności (wg płci) miasta Aleksandrów Kujawski w latach 2019-2023	14
Wykres 2 Udział poszczególnych grup ekonomicznych miasta Aleksandrów Kujawski w ogólnej liczbie ludności w [%] w latach 2019-2023	15
Wykres 3 Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2019-2024	17
Wykres 4 Formy przemocy domowej 2019 – 2024	19
Wykres 5 Liczba osób doznających przemocy domowej w latach 2019 – 2024	20
Wykres 6 Osoby doznające przemocy domowej w roku 2024 z podziałem na wiek i płeć	20
Wykres 7 Osoby doznające przemocy domowej w latach 2019-2024 z podziałem na wiek i płeć.....	21

Wykres 8 Procentowy podział osób doznających przemocy według wieku i płci w roku 2024.....	22
Wykres 9 Liczba osób stosujących przemoc domową w latach 2019 – 2024	23
Wykres 10 Liczba osób stosujących przemoc domową w latach 2019-2024 z podziałem na płeć	23
Wykres 11 Liczba osób stosujących przemoc domową w latach 2019-2024 z podziałem na wiek i płeć.....	24
Wykres 12 Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart” C i D w latach 2019-2024.....	26
Wykres 13 Liczba zakończonych procedur „Niebieskich Kart” w latach 2019-2024	27
Wykres 14 Powody zakończenia procedur „Niebieskich Kart w latach 2019-2024	28
Wykres 15 Liczba postępowań przygotowawczych wszczętych przez Policję z art. 207 k.k.	29
Wykres 16 Liczba sporządzonych przez Policję formularzy „Niebieska Karta- A”	30
Wykres 17 Liczba wydanych przez Policję nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na wyrażoną w metrach odległość	31

UZASADNIENIE

Art. 6 ust. 1 i 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowi, że zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Do zadań własnych Gminy należy:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałaniu przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Realizacja powyższych zadań prowadzona jest w postaci Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Aleksandrowie Kujawskim na lata 2025 – 2030 w związku z powyższym konieczne jest podjęcie uchwały w wersji przedstawionej Wysokiej Radzie.

W związku z powyższym przesyłam w załączeniu Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Aleksandrowie Kujawskim na lata 2025 – 2030 wraz z projektem uchwały i stosownym uzasadnieniem.